REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
SIROURÎ de ANUNȚURÎ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banî pentru o publicare. — Publicărî mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 7).

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorî.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunî 12 c., pe trei lunî 6 coróne. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 38.—Anul LXV. Brașov, Duminecă 17 Februarie (2 Martie). 1902.

Apa trece, pietrile rĕmân!

Sciţî care e buba cea mare a hidósei și primejdiósei politice de maghiarisare?

Décă aţî sta la îndoélă, atuncî cetiţî vorbirea, ce a ţinut'o în camera ungară ministru-președinte Szell, Joi, la încheierea desbaterei budgetare, și ve-ţî fi pe deplin luminaţî. El însușî ne arată lămurit în ce stă rĕul.

Și adecă sĕ vedeţî! Cei din stânga estremă de multă vreme tot cer reformă electorală. De rêndul acesta ei au reînoit cererea lor, ḑicênd, că dreptul electoral trebue sĕ fie lărgit până la votul universal, ér votarea sĕ fie secretă după comune și împărţirea de aḑî a cercurilor electorale sĕ fie schimbată.

„Nu se póte“, rĕspunde Coloman Szell, „cu tot liberalismul meu nu voiŭ merge nicî-odată păn' a admite votul universal și nicî-decum n'aflu de bine sĕ se întroducă votarea secretă“...

„Frumos liberalism“, strigară cei din stânga.

„*Daţi-mi*“, rĕspunse Szell, „*o naţiune care prin limbă ca și după rassă sĕ fie în tóte privinţele o naţiune unitară* cum e cea englesă.... atuncî n'așî mai ḑice ba...“

Ce mărturisesce printr'asta primul ministru al Ungariei?

Mărturisesce, că în adevĕr nu este și nu póte fi în aceste ţĕrî o naţiune unitară nicî prin limbă, nicî prin rassă, nicî prin datinî și obiceiurî și decî nu póte fi vorba nicî de un stat naţional unitar.

Acum sĕ vedeţî însĕ minunea minunilor. Același prim-ministru, care a făcut mărturisirea gravă de mai sus, — dând sĕ se cunóscă că ar fi vai și amar de stăpânirea și de naţiunea unguréscă, décă prin votul universal s'ar mobilisa massele, carî în cea mai mare parte nu sunt maghiare, — vine, după câteva minute, și, vorbind despre naţionalităţî, declară, că el *nu recunósce în cadrul statului ungar o cestiune a naţionalităţilor*, așa cum ea este înţelésă și practicată în Europa.

Și de órece n'o recunósce, nicî nu vrea sĕ trateze despre *deslegarea* unei astfel de cestiunî.

Ĕtă cum acest mare fariseu se dă de gol acum în vorbirea sa, trei anî după-ce, venind la cârmă, a ameţit lumea cu faimósele sale devise de liberalism, de lege și dreptate

„Tótă politica sa este o seducere a ţĕrii și a lumei!“ strigară cei din stânga estremă, când Szell, făcênd espunerile sale despre reforma electorală, nu vrù sĕ le rĕspundă la întrebarea: Cum stă lucrul cu unitatea naţională în armată?“

Nu voim sĕ cercetăm întru cât, din punct de vedere koșuthist, este îndreptăţită învinuirea, ce se face lui Szell în cestiunea armatei. Fără îndoială însĕ, că ea se póte aplica cu tótă îndreptăţirea primului-ministru în ce privesce cestiunea naţionalităţilor.

Coloman Szell seduce ţéra și lumea când ḑice, că nu esistă o cestiune a naţionalităţilor în Ungaria, și că nu e necesitate de a se resolva aicî o astfel de cestiune.

Seduce ţéra și lumea, când afirmă, că în acéstă ţéră nu se nedreptăţesce nimenî din causa limbei sale materne, nu este nimenî asuprit și terorisat și că dênsul (primul-ministru) orî subordonaţii sĕi, orî vre-o altă autoritate a statului, orî și care ar fi, ar respecta interesele îndreptăţite de rassă, de limbă și de obiceiurî ale naţionalităţilor.

Amăgesce ţéră și lumea, când ḑice, că în Ungaria întreberea: în ce limbă se rógă cine-va la Dumneḑeul sĕu, nu face nicî o deosebire între cetăţenî.

Amăgesc ţéra și lumea și se amăgesc pe sine înși-șî toţî câţî cu bucurie vĕdită îi dau aḑî în glas lui Szell — și din nenorocire în punctul acesta se unesc toţî Maghiarii fără deosebire.

Sĕvêrșesc cu toţii cea mai mare crimă contra ţĕrii și a popórelor sale, căcî calcă nu numai legea umanităţii, ci și legea, ce au adus'o ei, cuvêntul, ce l'au dat ei de bună voie naţiunilor conlocuitóre.

Triste și dureróse vremurî am ajuns! — Primul ministru unguresc n'a fost în drept sĕ vorbéscă astfel, cum a vorbit. Nu i-a fost iertat sĕ declare, că nu recunósce o cestiune a naţionalităţilor, pe câtă vreme esistă acea lege „pentru egala îndreptăţire a naţionalităţilor“.

Orî ce ar ḑice despre ea șoviniștii, legea din 1868 totușî nu de aceea a fost adusă ca naţionalităţile sĕ fie cu totul asuprite, și contopirea séu assimilarea lor sĕ fie, cum vrea Szell, programul guvernului și al statului.

De géba sunt tóte, de géba se svîrcolesc cei ce au aḑî tótă puterea în mână, căcî, orî ce ar face și ar întreprinde, va rĕmâné nemuritor adevĕrul mărturisit de primul-ministru Szell „că în Ungaria nu esistă, ca în Englitera, o naţiune. prin limbă și rassă, unitară“.

Apa trece, pietrile rĕmân!

Revista politică.

Alaltăerî s'a încheiat în *dieta ungară* desbaterea generală a budgetului pe 1902. Din discusiunile ședinţelor din urmă remarcăm *atacurile* înverșunate, ce s'au îndreptat de către deputaţii din stânga și stânga estremă și de către cei din drépta *în contra naţionalităţilor*. Discursul deputatului sas Lindner a avut darul de-a rĕscoli patimile șoviniștilor maghiarî de tóte nuanţele. Ei au și profitat din belșug de situaţia, ce li-s'a creat prin acésta, și s'au năpustit cu adevĕrată turbare in contra vorbitorilor sașî, carî au fost provocaţî prin deputatul Rakosi a lua cuvêntul și a încerca sĕ se apere împotriva învinuirilor, ce li-s'au adus.

Cu tóte că Sașii sunt atât de pacînicî și supușî legilor și orênduelilor regimului unguresc, au ajuns totușî sĕ fie insultaţî oratorii lor din parlament în mod ne mai pomenit de violent, sĕ fie stigmatisaţî de trădătorî și huiduiţî ca nisce făcĕtorî de rele. Așa i-s'a întêmplat, de pildă, deputatului Korodi Lutz, alesul primului cerc electoral din Brașov. In ședinţa dela 25 Februarie kossuthistul Pichler s'a făcut „apĕrătorul“ Ungariei și a naţiunei maghiare în contra Sașilor și a ḑis despre Korodi, că face politică antimaghiară, „trădătóre“ de patrie și câte de tóte. Cu asistenţa întregei drepte guvernamentale, care a consimţit prin tăcere la tot ce a urmat, Korodi fù „cinstit“ cu epitetele cele mai vătĕmătóre. I-s'a ḑis, că e „trădător“, „bitang“ (vagabund), „ticălos“, că are „piele grósă pe obraz“, că conducĕtorii Sașilor „înșală lumea“, că „trebue trimișî de unde au venit“, că Sașii au imigrat în Ungaria ca „ticăloșî“ și „miserabilî“ etc. Când Korodi ḑise, vrênd sĕ se apere, că décă nu vréu sĕ asculte pe deputaţii sașî când vorbesc, ei „*vor veni acasă și vor scrie*“, i-s'a rĕspuns cu amenințarea: „*O sĕ se găséscă încă procurorî* în Ungaria, *carî sĕ vĕ dea peste degete* pentru ceea-ce scrieţî“ ș. a. In chipul acesta legiuitorii ungurî sciu sĕ se ţină de cuvênt și astfel sciu ei sĕ asculte dorinţele celor ce trăesc împreună cu ei, contribuind la susţinerea și apĕrarea ţĕrii.

Cu aceeașî înverșunare și lipsă de cumpĕt a fost atacat deputatul slovac *Kollar* Martin, care a luat în ședinţa dela 27 l. c. cuvêntul, ca sĕ espună durerile și trista sórte, sub care geme poporul slovac. Nu l'au mai slăbit vitejii din oposiţie cu strigările de „panslavist“, „muscal“, și când Kollar a acusat pe Maghiarî că fac *panmaghiarism*, tóte furiile șoviniste se urnìră în potrivă-i și i-s'a strigat: „afară cu el!“ Chiar și contele Apponyi, care presida ședinţa, s'a ridicat sĕ spună, că nu-i permis a învinui cine-va pe Maghiarî de panmaghiarism când ei în tot și în tóte vor sĕ scótă la ivélă caracterul *maghiar* al statului.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântece.

I.

Ḑis'am vêntului aséră:
— „Du-te vêntule holtei,
Du-te spune-i dragei mele
Că 'mî-e dor de ochii ei....“

Vêntul a pornit îndată....
— Tótă nóptea n'am dormit...
Stelele rîdeau de mine,
Luna mĕ credea smintit.

Vêntul a venit la ḑiuă
Și 'mî a spus în graiu-i sfânt:
— „Pe iubita ta, strĕine,
N'am găsit'o pe pămênt....“

II.

Dórme firea legănată
Intr'al npţii braţ molatec...
Numai sufletu-mî colindă,
Suflet trist și singuratec.

Se rĕsfaţă lumea 'n vise
Fără grije și durere....
Numai sufletu-mî colindă,
Suflet fără mângăere.

Trist prin vremî îșî tae drumul
Spre-un castel dintr'o poveste...
— O, surîde-i castelană,
C'o se-ţî móră sub fereste!!...

III.

Un cântec scump mî-a mai rĕmas
Tovarĕș credincios pe cale,
Ce mândru-i versul lui dintâiŭ
Și cât de trist e mai la vale.

Incep sĕ-l cânt în zorî de ḑi,
Dér mi-se 'ntunecă.., mĕ dóre...
Și i-ar îl iau dela 'nceput
Că i dulce la început... e sóre...

E cântul dragostei dintâiŭ
Mai limpede ca rĕsăritul...
Iĭ tot încep și ér l' încep
Și n'am curaj sĕ-i cânt sfêrșitul.

Veturio.

Fără noroc la carne de gâscă.

— Snóvă. —

Singur eu nu sciu: i-s'au dat prea mulţî *ochî de icónă* și *apă de pe cap de mîţ orb* ... séu firea l'a osêndit sĕ fie așa necălit? Destul, că era un *lasă-mĕ-lasu-te, vino pi ă mâncu-te*, așa, că vedea, dér nu-șî putea crede ochilor. Orî-ce făcea în minutul ăsta, în celalalt i-se părea c'a visat. Eu îl judec a fi fost *îmburdat cu leagĕnul*, și atuncî 'i s'a turtit mólele capului; afară de aceea: póte, că și *mumă-sa i-a tors pe limbă*.... Ea era un drac înpeliţat: de ochî ca musca...., de limbă — sabie, când se mânia; ér când era la bunele, n'o întrecea mama vulpilor; mai era și înţeléptă, că între șerpî sĕ fi căutat mult, ca sĕ-i afli părechie.

Par'că era făcĕtură pe casa aceea, că din mulţiî pui de găină, ce cresceau pe lângă casă, abia a ḑecea parte îi putea scăpa din ghiarele uliului....., ér vulpea.... s'o bată ce-a bate-o, te gândeai, că și ei îi mai plăcea anumit carnea de gâscă, că nu le lăsa nicî o gâscă barem, că atâta nu-i mult; din astă pricină, vĕ spun, el nicî de 3—4 anî nu avuse parte 'n gâsce, nicî cât e o labă; decî nu-i mirare, că odată, lovindu-l dorul, și-a cumpĕrat o gâscă grasă și a dus'o la nevastă acasă:

— Mĕi, muiere, éc'am cumpĕrat gâsca asta: tu sĕ mi-o facî — și fiartă și friptă, fiind-că mâne merg la cósă și scii, că cósa-i lucru greu, apoi.....

— Bine, bărbăţele!

A doua di, pe méḑă-ḑi, gâsca era gata; dér cu ajutorul unui bun vecin... ea mână o parte din gâscă în baltă..... și înota lin în valurî de vin.... rĕmânênd ascunsă cealaltă parte pe mai departe, póte pe însĕrate, séu pe mâne la amédî, cu pasport pentru calea de adî. Sĕ nu ḑiceţî cumva, c'a fost rea de inimă! că și pentru cosaș pregătise ceva mai bunișor; clisă friptă, în ouĕ învĕlită, și i-a dus'o și i-a pus'o înainte, pe iarbă verde, în recórea umbrei unui pădureţ des-des, unde ostenitului de-un drag îi póte veni poftă s'o dee pe dungă.... Scia ea cum e bine....

— Dapoi unde-i gâsca, mĕi muere?

— Ce gâscă, bărbate?!

— Gâsca care am cumpĕrat'o ierî și ţi-am dat'o ca sĕ mi-o.....

— En' tacî, omule, nu visa! Pe semne,

In ședința dela 27 l. c., înainte de desbaterea generală, a luat cuvêntul și ministru-președinte Coloman Szell.

Partea mai importantă din discursul ministrului-președinte este aceea, în care a rĕspuns vorbitorilor din sînul naționalităților. *Szell* a atins *cestiunea naționalităților* în primul rênd când dise, că nu sprijinesce dorința acelor vorbitorí din oposiție, cari cer întroducerea votului universal, fiind-că consideră țéra ca „stat național maghiar“ și prin întroducerea votului universal nu vré s'o espună nesiguranței împreunată cu acéstă reformă.

Declară, că din parte-i *nu recunósce* în cadrul statului ungar *o cestiune a naționalităților*, nicí nu vré sĕ discute o astfel de cestiune, care, după el, nu esistă. „Ideia de stat maghiar“ este aceea, că în acéstă țéră trăesce „o națiune unitară, politicesce unitară“ și nu póte statul ungar sĕ renunțe în nicí o direcțiune la *caracterul sĕu maghiar*. Nu vré Szell, ca cine-va sĕ fie nedreptățit și asuprit, vré însĕ sĕ-i atragă pe toțí aicí prin scopurile cele marí ale „statului maghiar“. In puterea trecutului istoric milenar, *supremația* în statul acesta *este a elementului maghiar*. Tonul, în care au vorbit deputații slovací și sêrbul Pavlovicí nu este cel potrivit. Aicí (în dietă) sĕ-șí spună toțí ce-i dóre, ér nu la T. S. Mărtin, Praga, Sibiiu, séu Bucurescí. Pavlovicí numai bucurându-se de inmunitate a putut sĕ dică, că legea dela 1868 s'a adus *pentru* naționalitățí *fără* de naționalitățí. Insémnă a denega suveranitatea statului când cine-va dice: resolvațí mai întâiŭ cestiunea naționalităților, și apoi vom vorbi despre patriotism. Numai un fel de patriotism esistă în Ungaria, *patriotismul, care se alipesce din tótă inima la statul național maghiar*, politicesce *unitar*. Szell nu vré sĕ fie tiran, țéra acésta trebue sĕ facă o politică de atracțiune, sĕ nu asupréscă și maghiariseze, ci sĕ *asimileze*.

D-l Szell, c'o vorbă așa-dér, șterge cestiunea naționalităților și dice, că despre o astfel de cestiune nu trebue sĕ se vorbéscă în Ungaria. Chiar una din foile kossuthiste îl combate și dice, că de-ar declara Szell de o miie de orí, că nu esistă o cestiune a naționalităților, ea totușí *esistă*.

*

Sĕptĕmâna acésta de-arêndul *Congresul catolic unguresc* pentru autonomie, a desbătut asupra paragrafilor proiectului comisiunei de 27. Intre altele a desbătut și §§-i 11 și 12, carí, conform unei decisiuní de mai înainte, s'au lăsat mai la urmă. Acești §§-i tractéză despre administrarea fondurilor și fundațiunilor catolice și despre șcólele catolice. Ei au fost primițí cu modificările propuse de episcopí, în sensul cărora episcopii nu condiționéză înființarea autonomiei de administrarea fondurilor prin autonomie; esprimă însĕ speranța, că administrarea lor se va face din punct de vedere catolic, firesce că de către stat. *Scólele medii* le cere autonomia pentru sine. — In ședința dela 27 l. c. s'a ajuns până la desbaterea paragrafului 184.

*

In „*Reichsrath*“-*ul austriac* se face tocmai acum desbaterea budgetului. La discusiune a luat parte și ministru-președinte *Koerber*, care în ședința dela 25 Februarie s'a pronunțat asupra situațiunei. El a vorbit despre cestiunea parlamentară, despre pactul cu Ungaria și despre neînțelegerile naționale. Cu privire la *parlament* a dis, că certele dintre diferitele partide nu pot sĕ aibă ca urmare decât nimicirea statului. Despre *pact* dise, că basele, pe carí s'au clădit raporturile dintre cele două părți ale monarchiei nu-i permis sĕ fie sguduite. Ceea-ce e a Austriei trebue sĕ fie scutit și apĕrat, tot asemenea și ceea-ce este a Ungariei, — pentru-ca Austria și Ungnria sĕ nu se înstreineze una de către alta. A apelat Koerber la deputațí, ca sĕ curme certele *naționale*. Statul, dise el, pentru fie-care are o dreptate egală și dreptatea este stânca de care se va frânge orí-ce nedreptate.

Desbaterea urméză. Șefii de partide s'au învoit cu președintele parlamentului, ca la desbaterea generală a budgetului sĕ participe 300 de vorbitorí, fără de a puté cineva sĕ propună închiderea discusiunei.

*

Sĕptĕmâna acésta *principele Henric al Germaniei* a fost la Newyork în America, ca sĕ fie de față la botezul și lansarea în apă a unui vapor, pe care împĕratul Germaniei l'a comandat se-l facă într'o fabrică din Newyork. Principele Henric a fost primit cu marí ovațiuní de către poporul american. Președintele Statelor Unite Roosevelt, a dat serbărí în onórea principelui, ér botezul vaporului l'a făcut însășí fiica președintelui, d-șóra Alice Roosevelt cu următórele cuvinte: „In numele împĕratului german te botez pe numele „Meteor“, spargênd în acel moment o sticlă de șampanie și tăind cu o secure de argint otgonul, cu care vaporul era legat de mal. Americanii, este sciut, că nu au principí și dinastii ereditare, ca Europenii. Ei sunt fórte democrațí. Principele Henric însĕ este om fórte popular, s'a amestecat între public și a dat mâna cu mai mulțí, ceea-ce a plăcut fórte mult Americanilor. Se crede, că visita acésta sĕ aibă ca urmare și ceva înțelegerí favorabile, décă nu politice, cel puțin economice între Germania și Statele-Unite.

SCIRILE DILEI.

— 16 Februarie. v.

Recrutarea în Brașov. Dela primăria orașului primim următórea informațiune: In anul acesta recrutarea principală, la care au a-se presenta junii din cele trei clase de etate 1881, 1880 și 1879 conchiemațí în comuna orășenéscă a Brașovului pe anul 1902, se va face în localul *otelului „Orient“* (Nr. 1) din Brașovul-vechiŭ în dilele de *3, 4 și 5 Martie* st. n. a. c. în următórea ordine: In *3 Martie 1902* la 8 óre înainte de amiédí începe asentarea recruților clasa I-a, născuțí în anul 1881. — In *4 Martie 1902* la 8 óre înainte de amiadí se va face visitarea corporală a junilor din a II și a III cl., născuțí în anii 1880 și 1879, după sorțí. — In *5 Martie 1902* la 8 óre a. m. au a se presenta cei strĕiní, pentru carí s'au înaintat listele de presentare la oficiul din Brașov, din partea deregătoriei comunei lor natale.

Nou protopop în Miercurea. Alaltaerí s'a făcut alegerea de protopop pentru tractul Miercurei. Ales a fost cu unanimitate d-l profesor seminarial din Sibiiu Dr. George *Proca*, fiiul d-lui înv. pens. și proprietar G. Proca din Rêșnov.

Rănirile cu arma Mannlicher. Medicii de prin spitalele din Triest au făcut interesante observațiuní cu ocasiunea tulburărilor din sĕptĕmâna trecută relativ la rănirile, ce s'au făcut cu glónțele din pușca Mannlicher. Proiectilele au pĕtruns în linie dréptă atât prin părțile vêrtóse cât, și prin cele moi ale corpului, făcênd un canal de linie óblă. La cele mai multe rănirí, proiectilele au luat cu sine și sdrențe de haine în rană, din care pricină s'au produs cangrenisărí și otrăvirí de sânge. Operațiunile au fost fórte dureróse, de óre-ce carnea cangrenisată a trebuit sĕ fie tăiată.

În favorul bisericei române din Budapesta corul acestei bisericí va da un Concert împreunat cu dans, Duminecă, 24 Februarie (9 Martie) 1902, în sala Hotelului Royal sub patronagiul Ilustrităților Lor, Domnilor George Ioanovicí de Dulău și Valea-Mare, secretar de stat în pensiune, etc., și Dr. Josif Gall, membru în casa magnaților, etc., cu binevoitorul concurs al D-șórei Clotilda Olteau, absolventă a academiei de musică din B-pesta al d-lui Juliu cav. de Pușcariu, student octavan, și al copilașului artist Ernestin Lengyel de Bagota. Începutul precis la 8 óre séra. Prețul întrării: de persónă 3 cor., de familie 8 cor. Suprasolvirile generóse se primesc cu mulțămită și se vor cuita prin diare. Oferte benevole sunt a se trimite la oficiul parochial (Holló-u. 8).

Omor. George Ardelean din Sacial (Hunedóra) era dator la cârciumarul Moriț Handler cu o sumă óre-care, pe care nu o putea plăti. Peste câte-va dile jidanul era sĕ-i vêndă moșia lui Ardeleanu la licitație. Ardeleanu, în desperarea sa, a luat o pușcă și l'a împușcat pe Moriț.—Acum i-se va vinde nenorocitului și moșia și va înfunda și el temnița, ér femeia și copiii vor lua traista în gât. Vedí ce face beutura.

Cununii. D-l Dr. Teodor *Sbarcea* și d-șóra Ella *Schnell* își vor celebra cununia religiósă Sâmbătă 8 Martie st. n. în biserica evang. luth. din Brașov-Cetate. — D-l Nicolae *Loga* și d-șóra Elena *Ghighinîță* se vor cununa în 17 Februarie v. în biserica sf. Nicolae din ;Prund. — D-l Victor *Șincan* și d-șóra Paraschiva *Popovicí* se vor cununa Dumineca 17 Febr. st. v. în biserica Sf. Adormirí din Brașovu-vechiŭ. — D-l Vasile *Ogea* și d-șóra Paraschiva *Jianu* se vor cununa Dumineca 17 Febr. st. v. în biserica Sf. Adormirí din Brașovul-vechiu.

Miss Stone a sosit în Salonic și de aicí va merge la Constantinopol. Ea e însoțită de *Gazquilo*, dragomanul ambasadei americane din Constantinopol, și de șeful institutului de misiune american.

Bóla lui Tolstoi. Tolstoi suferia de malaria, mai târdiu se asocià pneumonia și doctorii au mai constatat simptomele unui cancer de pept. Acéstă din urmă bólă îi pricinuia pacientului durerí vehemente, carí se calmau numai prin injecții de morfină. Până în ultimele dile Tolstoi își suferia durerile în liniște stoică, nicí un gemet n'a eșit de pe buzele lui. Tratamentul lui este îngreuiat prin faptul, că el refusă orí-ce mâncare, afară de cele vegetariane.

Cai unguresci pentru Africa-de-Sud. Din Fiume se scrie cu data de 25 Februarie: Adí a plecat din portul nostru vaporul engles „Montagle“ cu 750 de cai unguresci spre Africa-de-Sud. Acesta este al cincídecilea vapor, care transportéză pe socotélă englesă cai în Africa-de-sud. Numĕrul total al cailor îmbarcațí la Fiume este de 38.364. Actualmente ancoréză aicí vapórele englese „Hypathia“ și „Maplemore“, carí așteptă nouĕ transporturí.

---

tu ai venit aicí sĕ dormí și sĕ visezí gâsce, nu sĕ cosescí!

— Mie-mí pare....

— Îțí pare numai. Pote că te-a lovit dorul de carne de gâscă și tu ai visat'o clocotind în ólă.

— O fi! — Las', că mâne cumpĕr una, apoi...

— Décă-i cumpĕra-o, ai s'o mâncí.

A dou di el plecà către piaț și pe când târguia o gâscă, jumĕtatea din cea de ierí plecà și ea după cealaltă sĕ se scalde 'n baltă.... sĕ se înbine, cum le place la veciní și la vecine, carí trăesc bine.... Pe când și asta jumĕtăcióră unsă era bine ascunsă...., étă că și al nost'.... sosì acasă cu alta întrégă, cât abia o vedea de dragă, și gândind, cum o sĕ-șí ștérgă buzele în urma ei, ștergea mereu apa, ce-i isvorea din gură de dor și lăcomie:

— Acum dóră o sĕ mânc o bună bucătură, mĕi muerută, cât.... Hei, sirécă gură sécă!

— Dér eu, bărbate, nu?

— No, că dóră...

— Și cine încă?....

— Mâncă, mancă!

— Așa și vréu, cum sciu eu, bărbățele.

— Of..! Ce rĕu, că adí e Mercurí, mâne am sĕ merg la lemne în pădure departe, apoi ér vine Vinerea....!

— Ei, lasă, că nu se gată lumea adí, ai vrea e Sâmbătă și Dumineca.

— Ba, pe mâne séră, pe când vin dela pădure, sĕ-mí gătescí barem sângele și ficatul. Audí?

— Bine, bine.

Nu cumva sĕ credețí, că astă gâscă s'a împărtășit mai de bună sórte? Ferit-ai dómne! Și asta a sburat pe urma ceilalte și *tutu-mutu* nicí de aci n'a avut parte, ci în loc de ficat, îl așteptà pe masă un blid cu mămăligă cu brânză si altul cu lapte, fiind-că și adí a lucrat din greu....

— Dapoi n'ai pregătit gâsca, muere?

— Ce gâsca, omu lui Dumnedeu?!

— Ce gâscă, ce gâscă! — gâsca care am cumpĕrat'o ierí în Beliu și....

— Pentru Dumnedeu, bărbate! că tu mĕ omorí și mĕ mâncí cu tot capul! Eu nu sciu: visezí într'una, séu eștí nebun? Îs gata sĕ-mí prind capul și sĕ fug de gróza ta în lumea amară!

— Scie dracu dară! Lasă drăguță, nu te supĕra, că....

— Și cum nu m'oi supĕra! Tu cu visurile tale îmí negrescí dilele. Cumpĕrățí odată o gâscă și....

— Las, că peloc merg la vecina, că ea are o gâscă de vìndut și o cumpĕr.

Nicí una, nicí alta: omul nost' se duse și, cumpĕrând gâsca, chemà cu sine și pe vecina, ca sĕ i-o plătéscă.

— Étă, muere, gâsca!

— Bine, bărbate, acuma ved, că nu-i vis.

— Gâscă-i, muere?

— Mai sciu eu: gâscă-i orí gânsac!

— Fie ce-o fi, bine că-i. Dela tine am cumpĕrat'o, mĕi vecină?

— Dela mine, vecine.

— Acuma dóră, muere, mi-o gătesce: și fiartă și friptă, ca sĕ dau la astă gură bucătură după bucătură, cât sĕ s'ajungă una pe alta, tot nodurí cât pumnul. Adí n'am nicí un lucru, îțí pot ajuta la ciupelit.

Când gâsca era aprópe gătită, după cum de mult era dorită, ca tredit din somn și din vis, omul nost dise:

— Scií ce gândii eu, muere?

— Ce?

— Nănașu nost de multe-orí ne-a omenit la casa lui, noi însĕ pe el nicí-odată; hai sĕ-l chemăm sĕ-l omenim.

— Numai din gură nu-mí o luașí. Voiam eu sĕ-țí spun asta, dér am așteptat sĕ vĕd aducețí-ai tu aminte de așa ceva? Numai că omenia sĕ fie deplin...

— Da, da, sĕ aduc și puțin vin.

— Om cu minte vĕd că eștí tu. Dér sĕ nu spui nănașului!

Nimic mai mult: Omul nost luà olul la mână și hai la birt. Fiind calea, pe lângă nănașu-sĕu, îl strigà afară și-i spuse, că fina îl poftesce păn' acolo, dér pe loc, că nu scie ce are a-i spune; dér sĕ nu facă sĕ nu méargă. Până una-altă, fina ascunse și zama și carnea sĕ n'o vadă nănașul. Cand întrà nănașul și întrebà, că: ce trébă așa mare are cu el? fina 'l întimpinà, ținênd în mână o cute:

— Sĕ scií ce-i, Dumnedeu, nănașule, ieșí, du-te, că nebunul ăsta îmí spuse, că vrea sĕ-țí vîre cutea asta pe grumaz!

Nu i-a trebuit nănașului altă gónă, și hai! cât îl ținea u picióre le; dér nu pe uliță,

Un rĕmăşag fatal. In oraşul Mecheln (Belgia) a murit dilele acestea un om, devenind victima sportului nebun de a-se rămăşi. El a câştigat deja multe rĕmăşagurĭ, prindêndu-se, că va consuma cutare séu cutare cantitate de mâncărĭ. Doi epurĭ de casă şi un cap de viţel le înghiţia cu uşurinţă. Altă-dată a mâncat 11 metri de cârnaţĭ, fără cea mai mică dificultate. Ultimul rĕmăşag a fost, că s'a prins, că va mânca 70 de ouĕ ferte. La al 69-lea s'a oprit şi n'a putut isprăvi rĕmăşagul. Indrăsnéla lui l'a costat viéţa.

Intêmpinare. Sub titlul „Lucrurĭ slabe“ am publicat într'un numĕr trecut de Dumінecă o notiţă iscălită de *„un călĕtor“* în care se aduceau nisce invinuirĭ părintelui I. *Popiţa* din Comăna-inferióră. D-l preot Popiţa ne trimite o întêmpinare în care dice, că celea ce s'au afirmat despre d-sa nu sunt adevĕrate, şi anume: la alegerea de comitet comunal dênsul n'a dominat situatiunea; toţĭ cei aleşĭ în comitetul comunal — dice — sunt ómenĭ împăcaţĭ cu bunele moravurĭ; causa pentru care a fost în cancelarie în diua de bobotéză a fost notariul, care „e cu totul neapt de oficiu“; pretorele a pretins ca notarul sĕ mérgă la cancelarie, ca sĕ predea actele, ceea-ce nu s'a putut întêmpla; nu-i adevĕrat — dice mai departe — că ar fi împiedecat pe învĕţătorul N. Lancea a da „sucurs înv. L. Pop la aranjarea petrecerei teatrale“, din contră i-s'a oferit sala cerută, dér n'a mai dat petrecerea.

Concert în favorul familiilor luptătorilor Burĭ. Ni-se comunică următórele: Duminecă în 16 Martie st. n. 1902 se va da în casa de concerte din Braşov un mare concert în favorul vĕduvelor şi orfanilor vitejilor luptătorĭ Burĭ. La acest concert vor da concursul lor Reuniunea de cântărĭ săséscă braşovénă (Männergesang-verein), Reuniunea de cântărĭ română, Reuniunea unguréscă „Dalarda“, „Deutscher Liederkranz“, Corul bărbătesc dela Bartolomeiu şi musica orăşenéscă. Asupra acestui estra-ordinar concert cu scop în adevĕratul sens al cuvêntului umanitar, se atrage atenţiunea onor. public braşovean. Preţurile: Balcon 3 cor., Fotoliu 2 cor., I parchet 1 cor. 50 b., II parchet 1 cor. Prenotărĭ la bilete se pot face la librăria W. Hiemesch.

Păşune la munte pentru rassa Pinzgau. Administraţia reuniunei săsescĭ transilvane de agricultură din Sibiiu a luat în arendă de la universitatea săséscă o păşune la munte în mărime de 500 jugere pentru vitele de rassa Pinzgau. Taxa de păşune e pentru vitele sub 2 anĭ 12 coróne, în care taxă sunt socotite şi nisce favorurĭ, ca visitarea prin veterinar, asigurarea contra bólelor şi accidentelor, sarea şi varul de nutreţ etc.

Concertul militar. In favorul întreţinerii mormintelor celor căduţĭ în anul 1866 în Bohemia, cu carĭ a luptat împreună şi Regimentul nostru de aicĭ. Musica Regimentului Nr. 50 va da un concert *Dum. în 9 Martie l. c. în sala Redoute* la mese aranjate. Programul va fi din cele mai alese şi va fi publicat peste câte-va dile. Inceputul la 8 óre séra. Preţul de întrare 1 cor. Bilete, sĕ vênd la Restaurantul Gabel şi în diua concertului la cassă. Se pot lua şi bilete de balcon.

O icónă culturală din Rusia. Diarele rusescĭ raportéză un cas original despre o condamnare pentru vătĕmarea bunelor moravurĭ. Ţerancei Matrena Krupkowa din comuna Sieniawa lângă Charcov, îĭ scoseseră ómenii vestea, că-i vrăjitóre şi că are o códă de vacă. Ţĕranca s'a supărat foc din pricina acestei faime şi ca sĕ arate contrarul, a venit într'o di la primărie, când era adunat consiliul comunal, şi în plină şedinţă a dovedit, că n'are códă de vacă. Ţĕranca a fost dată în judecată pentru vătĕmarea bunelor moravurĭ şi judecătoria din Charkow a condamnat-o la trei sĕptĕmânĭ închisóre.

O artistă japonesă. Renumita actriţă japonesă, *Sada Yacco* se află actualmente în Budapesta, unde dă representaţii în teatrul Urania cu trupa sa compusă din 30 membri. Afluenţa este mare. Artista a comunicat unui diarist din München următórele date biografice: „Sunt născută în Tokio. Când eram de 6 anĭ am învĕţat a dansa. In etatea de 13 anĭ mĭ-am perdut părinţii şi eram nevoită a îmbrăţişa cariera de gheisa (dansatóre). In curênd întreg oraşul Tokio vorbia de mine, — însĕ dansul nu-mĭ procura nicĭ o mulţumire. Nu eram mulţumită cu mine însu-mĭ, cu tóte că eram gheisa cea mai renumită a Japoniei. Atuncĭ făcui cunoscinţă cu Kawakami. Il vĕdui jucând, îi admirai arta mişcătóre şi rugai pe marele tragedian sĕ mĕ ia în şcóla lui şi sĕ facă din mine tragediană. Acesta împlini rugămintea micei gheise. In Japonia tóte rolurile de femeie erau interpretate de bărbaţĭ. La 1896 se întêmplà, că la teatrul lui Kawakami se îmbolnăvì subit representantul unui rol de femeie. Nu era nimenĭ, care sĕ-l suplinéscă, şi atuncĭ am primit eu acest rol, care a fost jucat pentru prima óră de o femeie. Succesul a fost enorm. Din acéstă di datéză — décă mĭ-e permis sĕ dic aşa — renumele meu. Eu aparţin, ca şi Duse şcólei realistice, îmĭ interpretez rolurile cum se găsesc în viéţa reală. Kawakami este învĕţătorul şi maestrul meu — şi — ea zîmbia fericită — bărbatul meu.

Musica orăşenéscă va da Duminecă în 2 Martie un concert sub conducerea capelmaistrului D-l Max Krause cu un program variat, în care şi composiţia românéscă a lui *Ventura* „Doi ochĭ“ cântată pe Flülgelhorn de d-l Krofta. (La dorinţă). Inceputul la órele 8. Intrarea 60 banĭ.

«Timişiana».

In sĕptĕmâna viitóre *institutul de credit şi economii* „Timişiana“ îşĭ va ţiné adunarea sa generală în Timişóra.

Lăsăm sĕ urmeze în estras puctele de căpetenie din

Raportul direcţiunei despre gestiunea anului 1901.

Étă ce dice raportul în întroducere:

„Din punct de vedere economic-finanţial anul espirat 1901, deşi capitalele băneştĭ au fost cevaşĭ mai liquide şi etalonul mai redus ca în anul premergĕtor, totuşĭ a fost un an bogat în amărăciune, nĕcas şi grije.

„In deosebĭ institutul nostru a avut grele lupte în operaţiunile sale, mai ales din causa recoltei nu numai slabe, dér rele în jurul Timişorii, apoi şi din causa concurenţei marĭ.

„Din aceste motive s'au sporit de-o parte restanţele, de altă parte am scădut în ramurile împrumuturilor hipotecare. Noi nu putem acorda pe realităţĭ împrumuturĭ esagerate, până când o parte mică din clientelă, aflându-se în lipsă mare, a căutat şi convertit la alte institute împrumuturĭ mai marĭ ca cele ce le putem vota noi.

„Cu tóte astea capitalele asigurate pe hipotecă şi efectele proprii ale institutului nostru, representă o valóre mai mult ca duplă a capitalului de fondare şi a fondurilor de reservă ale institutului nostru. Peste acestea institutul mai dispune de realităţĭ proprii. In efecte proprii am investit în anul trecut C. 10.362.16.

„In anul 1901 am fost siliţĭ a amortisa (descrie) o sumă de cor. 8804.01 dovedindu-se neîncassaveră. Din suma amortisată partea mai mare derivă tot din afacerea cu T. Campianu din Prigor, cu care prin aceste amortisărĭ am terminat.

„Prin aceste amortisărĭ însĕ starea fondului gen. de reservă pierdênd din dotaţiunea sa de an 3555.92, totuşĭ *e mai mare ca în anul 1900*, numai venitul net al anului este mai mic ca cel al anului antecedent. de vreme-ce afară de amortisarea mai sus pomenită, au mai contribuit la mişcorarea profitului net încă şi sporirea speselor în proporţie cu cele din anul premergĕtor, care sporire ni este în parte impusă de conclusul adun. gen. din 1896.

„Deşi profitul net al acestui an e mai mic, totuşĭ ajunge spre a satisface datorinţelor statutare şi spre a dota resp. augmenta în mĕsură statutară fondurilor institutului“.

In fine raportul arată, că sunt de rêndul acesta a-se întregi douĕ posturĭ în direcţiune.

Mişcarea diferitelor ramurĭ de operaţiunĭ în anul espirat 1901.

1. Escomptul. Starea la 31 Decemvrie 1901 a fost de cor. 978.583·57, mai mult cu 25.351·17 faţă de anul premergĕtor.

2. Imprumuturile de cambii hipotecate. Starea la 31 Decemvrie 1901 a fost de cor. 501.390·— mai puţin cu 24.677 faţă de anul premergĕtor.

3. Imprumuturile hipotecare. Starea la 31 Decemvrie 1901 a fost de coróne 572.406·40, mai puţin cu 28.846·80 faţă de anul premergĕtor.

4. Imprumuturile pe efecte (Lombard). Starea la 31 Decemvrie 1901 a fost de cor. 8.388·— mai mult cu 2564 faţă de anul premergĕtor.

5. Depunerile spre fructificare. Starea la 31 Decemvrie 1901 au fost depunerĭ în valóre de cor. 1,171.115·45, mai mult cu 83.404·90 faţă de anul premergĕtor.

6. Reescomptul. Starea la 31 Dec. 1901 a fost portofoliu cor. 296.626·— c'un minus de 88.869 faţă cu anul premergĕtor.

7. Mişcarea cassei. La 31 Decemvrie 1900 starea cassei a fost cor. 51.857·80. In decursul anului 1901 au întrat coróne 5,062.033·82. Starea totală în 1901 coróne 5,113.891·62. In decursul anului 1901 au eşit din cassă cor. 5,068.658·59. In cassă a rĕmas la 31 Decemvrie 1901 cor. 45.233.03.

8. Revirementul anului 1901 face cor. **17,539.134 28**, mai mult cu 785.078·98 faţă de anul precedent.

Impărţirea venitului curat din gestiunea anului 1901.

Venitul curat (net) — face coróne 51.535·90. Din acest venit se împarte: DD. acţionarĭ 5% după capitalul de fondare dividendă cor. 28.000. Rĕmâne cor. 23.535.90

Din venitul acesta de cor. 23.535.90 se împart porţiunile statutare: 15% fondului de reservă cor. 3.530.38. 8% tantiema membrilor din direcţiune — fără dir. execut. — cor. 1.882.88. 3% tantiema directorului exec. cor. 706.08. 3% tantiema comitetului de suprav. cor. 706·08. 4% tantiema funcţionarilor instit. cor. 941·44. Mai departe: 2 1/2% supradividendă d-nilor acţionarĭ cor. 14.000·—. Fondul de pensiune al func. cor. 1.000·—. Delegaţiunei băncilor rom. 1/2% „Rev. Econ.“ cor. 257·67 şi mai rĕmân cor. 511·38. Către acésta se adaugă venitul transpus din 1900 coróne 300·—. Rĕmân cor. 811·37. Spre scopurĭ culturale, din care se distribue: 1. Alumneului rom. conf. din loc cor. 200— 2. Despărţĕmêntului „Astrei“ din loc coróne 200·— ş imai rĕmân cor. 411·37, din care se dă servitoriului o remuneraţie de 80 coróne, éră restul de cor. 331·37 rĕmâne la disposiţia dir. spre scopurĭ culturale-filantropice, carĭ se vor distribui în şedinţă plenară.

Programa ceremoniei de investitură

a metropolitului de Iaşĭ şi a doi episcopĭ

Metropolitul de Iaşĭ Iosif Naniescu, murind după o bólă îndelungată, marele colegiu electoral s'a întrunit în diua de 21 Februarie spre a alege un urmaş în scaunul metropolitan şi în acelaşĭ timp şi un episcop la scaunul din Huşĭ, care este mai de mult vacant.

Marele colegiu este compus din membrii sfântului sinod şi din toţĭ deputaţii şi senatorii. Preşedinte este metropolitul-primat, asistat de doi episcopĭ, doi senatorĭ şi doi deputaţĭ. Marele colegiu se întrunesce în sala camerei deputaţilor şi înainte de adunare se face un serviciu divin la metropolie.

La marele colegiu dela 21 Februarie erau de faţă 14 episcopĭ şi archierei, membrii ai sfântului sinod, apoi 89 senatorĭ şi 128 deputaţĭ. Au fost aleşĭ aprópe cu unanimitate în scaunul metropolitan de Iaşĭ P. S. Sa episcopul Partenie al Dunării de jos (Galaţĭ), ér în scaunul de Huşĭ P. S. Sa Conon Arămescu-Donicĭ-Băcaoanul.

In diua de 24 Februarie, marele colegiu a fost din nou convocat spre a alege un al treilea prelat la scaunul din Galatĭ, devenit vacant prin trecerea titularului la Iaşĭ. A fost ales P. S. Sa Pimen-Georgescu-Piteşteanul.

După alegere Regele a subscris decretul de întărire, ér Joi, în 27 Februarie s'a făcut investitura I. P. S. Sale, a noilor prelaţĭ, după un program anume, care s'a publicat înainte precum urméză:

Joi, 14 Februarie st. v. curent la órele 11 jum. diminéţa, se vor afla la palatul regal (în sala de ceremonii):

Inaltul cler;
D-nii miniştri;
D-nii senatorĭ;
D-nii deputaţĭ;
Inalta Curte de casaţie şi justiţie;
Inalta Curte de compturĭ;
Rectorul şi decanii universităţei;
Representanţii Academiei române;
D-l primar al capitalei cu ajutórele sale;
D-nii prim-preşedinte, preşedinţĭ şi procuror general al Curţei de apel;

D-nii prim-preşedinte şi prin procuror al tribunalului Ilfov.

D-l secretar-general şi d-l director al cultelor;

D-l general comandant al corpului II de armată, cu d-nii generalĭ şi colonelĭ-şefĭ de corpurĭ, presenţĭ în Capitală;

D-l prefect al judeţului Ilfov.

La órele 11, douĕ trăsurĭ regale se vor afla în Curtea Sântei Metropolii, la disposiţiunea Inalt Prea Sânţiilor Lor Metropolitului Primat şi Metropolitului Moldovei şi a Prea Sânţiilor Lor Episcopilor Huşilor şi a Dunărei-de jos, noi aleşĭ.

La órele 11 şi un sfert, cortegiul va porni dela S-ta Metropoliei în ordinea următóre:

1) Prefectul poliţiei Capitalei;

2) Protoereii Capitalei;

3) Un pluton de cavalerie (roşiorĭ);

4) Trăsura regală cu II. PP. SS. LL. Metropolit Primat şi Metropolitul Moldovei şi Sucevei;

Trăsura regală cu PP. SS. LL. Episcopii Huşilor şi Dunărei-de-jos;

6) Un pluton de cavalerie (roşiorĭ);

La dreapta şi la stânga trăsurei regale cu Inalt Prea Sânţiţii Metropoliţĭ se va ţine câte un maior.

La întrarea Inalt Prea Sânţiţilor Metropoliţĭ şi Sânţiţilor Episcopĭ, în Curtea

---

ci prin grădină, peste gard. Abia întrase nănaşul în grădină, când étă şi omul nost cu olul plin de vin întrà în casă, unde pe masă îl aştepta un blid cu zamă de gâscă, în carea, în loc de carne, fina pusese o cute.

— N'a venit nănaşul, muere?

— Ba venit şi s'a şi dus, de n'ar fi venit!

— Cum aşa?!

— Caută ce cinste ne făcù: Pusei pe masă blidul cu zama şi carnea...

— Apoi!...

— Din zamă culésă tótă carnea, o mâncà şi aducênd cu sine o cute, étă.... o puse în zamă; şi ce-i mai mult: carnea cea friptă o luà şi o duse cu blid cu tot; dér se duse, de gândeai, că-l alungă toţĭ dracii iadului, fugind prin grădină.

— Nicĭ în strachină n'a rĕmas barem unsórea?

— Tótă-i în blid, cu carnea.

Şi cum finu uitase că-i cutea la el în mână, alergă în urma nănaşului, cu mâna şi cutea ridicată, făcênd semn, striga într'una: — Nănaşule, nănaşule! Aşteptă-mĕ, stai, sĕ înting barem odată, sĕ sciu ce gust are carnea friptă de gâscă!

Privind nănaşul îndĕrĕt şi vĕdênd pe finul cu cutea în mână ridicată, părea că-şĭ ia aripĭ, şi credênd, că da: finul într'adevĕr vrea sĕ-i vîre pe grumadĭ cutea, alerga tot mai tare, ér când se credù asigurat.... dise: — Mulţam de omenie, finule! În vecĭ nu te mai cunosc!

Când finul se rentórse, întrând în casă dise muerii sale:

— Ei, sĕ fie al dracului, nănaşul, că încă el se face de către pădure!

— Aşa-i, décă-i bogat, şi noi sĕracĭ!

— Dapoi că fără el am trăit eu şi-oi mai trăi! Décă el nu mĕ cunósce, nicĭ eu nu-l mai cunosc!

— Nicĭ sĕ nu stai de vorbă cu el. Audĭ? Décă-i atâta omenia lui, fie sănĕtos!

— Vĕd, muere, că n'am noroc la carne de gâscă!

— Mâncă barem un pic de zamă.

— De carne mi-a fost mie, nu de zamă, că zamă este destulă în fântână şi, décă mĕ săturam de carne, îi puteam adauge zamă până sĕ înóte în ea.

— Ce sĕ-i facĭ, décă nu-i minte... noroc eram sĕ dic.

G. Bodnariu.

Palatului regal, garda va esi presentând arma, şi musica militară va intona „spre rugăciune".

Pe peron, Inalt Prea Sânţiţiĭ Metropoliţĭ şi Prea Sânţiţĭ Episcopĭ, vor fi întîmpinaţĭ de d-l adjutant de serviciu, şi în capul scărei de onóre de către d-l Mareşal al Curţei şi adjutanţĭ regalĭ; de acolo vor fi conduşĭ în salonul de primire, unde vor fi întâmpinaţĭ de d-l Mare-Mareşal al Curţei.

Anunţându-se sosirea Prea Sânţiţilor Prelaţĭ, M. S. Regele, însoţit de A. S. R. Principele Moştenitor, precedaţĭ de d-l Mareşal al Curţei şi Adjutanţii regalĭ şi urmaţĭ de d-l Mare-Mareşal şi d-l General-Adjutant, fac intrarea în sala Tronului la órele 12.

După-ce Majestatea Sa se va sui pe tron, avênd în drépta pe Alteţa Sa Regală, d-l ministru al cultelor cu d-l măreşal al Curţei şi doi d-nĭ aajutanţĭ regalĭ, vor conduce în sala de ceremonii, pănă în faţa tronului, pe I. P. S. Sa Metrpolitul Moldovei şi Sucevei, îmbrăcat în mantia archiepişcopală, precedat de protoereii Capitalei şi urmat de archidiaconii Metropoliei cu toiagul archipăstoresc. Acolo I. P. S. Sa Metropolitul-Primat luând toiagul archiepăstoresc din mâna archidiaconului, îl remite M. S. Regelui, apoi d-l ministru al cultelor dă citire diplomei, recomandând pe noul ales.

Majestatea Sa încredinţéză toiagul archipăstoresc Inalt Prea Sfinţiei Sale Metropolitului Moldovei şi Sucevei, care mulţumesce.

Cu aceeaşĭ solemnitate vor fi întroduşĭ succesiv întâiŭ P. S. S. Episcopul ales la eparchia Huşilor şi apoi P. S. Sa Episcopul ales la eparchia Dunărei-de-jos, îmbrăcaţĭ în mantie şi urmaţĭ de archidiaconii respectivĭ cu toiagurile episcopale. Toiagurile (episcopale) se vor remite M. S. Regelui de către I. P. S. S. Metropolitul Moldovei şi Sucevei.

După-ce M. S. Regele şi Alteţa Sa Regală se vor retrage, Inalt Prea Sânţiţii Metropoliţĭ şi Prea Sânţiţii Episcopĭ vor fi reconduşĭ la S-ta Metropolie cu acelaşĭ ceremonial, care a presidat la sosirea la Palat, cortegiul formându-se în modul următor:

1) Prefectul poliţiei Capitalei;

2) Protoereii Capitalei;

3) Un pluton de cavalerie (roşiorĭ);

4) Archiodiaconii, carĭ vor purta toiagurile Inalt Prea Sînţitului Metropolit şi Prea Sânţiţilor Episcopĭ aleşĭ în trăsurĭ regale;

5) Prea Sânţiţii Episcopĭ Eparchioţĭ, în trăsurĭ regale (de Rîmnic, Argeş, Buzĕu şi Roman);

6) Trăsura regală cu PP. SS. LL. Episcopii Huşilor şi Dunărei-de-jos;

7) Trăsura regală cu II. PP. SS. LL. Metropolitul Primat şi Metropolitul Moldovei şi Sucevei;

8) D-l ministru al cultelor în trăsură regală;

9) Un pluton de cavalerie (roşiorĭ);

Atât la venire, cât şi la întórcere tóte clopotele bisericilor din Capitală vor suna.

La uşa bisericei s-tei Metropolii, Inalţii Prelaţĭ (noi învestiţĭ), vor fi primiţĭ de către Prea Sfinţiţĭ Episcopĭ şi Archierei şi apoi se va urma rugăciunea obicinuită.

*

După serviciul religios cei presenţĭ au trecut în apartamentele I. P. S. Sale Mitropolituluĭ Primat, unde noii învestiţĭ au primit felicitărĭ şi unde s'a servit şampanie.

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat, în numele clerului eparhiei S-tei Mitropoliĭ, a ridicat primul pahar, pentru noii învestiţĭ.

I. P. S. Sa Mitropolitul Parthenie, în numele sĕu şi al celor l'alţĭ aleşĭ, arată, că mulţumirĭ trebuiesc aduse întâi lui Dumnedeu, apoi M. S. Regelui şi I. P. S. Sale Mitropolitului Primat şi închină pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Primat.

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat mulţumesce şi bea pentru Membrii S-tului Sinod.

P. S. Episcopul Pimen Georgescu închină pentru membriĭ guvernului.

D. ministru Haret mulţumesce şi toastéză pentru noii aleşĭ şi pentru toţĭ membrii S-tului Sinod.

P. S. Episcop Conon Arămescu ridică un pahar pentru slujitorii altaruluĭ în genere.

Convocare.

„Asociaţiunea pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor românĭ în Braşov," îşĭ va ţiné adunarea sa generală anuală *Duminecă în 3 (16) Martie* a. c. în localul ei (Strada orfanilor Nr. 4.) la 2 óre p. m. cu următórea:

Ordine de di: 1. Deschiderea adunării prin presidiu; 2. Alegerea a doi membri verificătorĭ; 3. Alegerea unei comisiunĭ pentru înscrierea de membriĭ noi; 4 Raportul general al comitetului despre activitatea sa pe anul 1901; 5. Raportul asupra cassei; 6. Raportul comisiunei censurătóre asupra cassei; 7. Votarea budgetului pe 1902; 8. Propunerĭ de sine stătătóre.

La acéstă adunare sunt rugaţĭ a lua parte toţĭ membri acesteĭ asociaţiunĭ, precum şi alţĭ binevoitorĭ şi amicĭ ai ei.

Din şedinţa comitetului *„Asociaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor românĭ în Braşov"*, ţinută în *Braşov*, 21 Februarie n. 1902.

Ioan Socaciu, preşedinte. *I. Dariu*, secretar.

Scrisóre din Blaşiŭ.

— 25 Faur n. 1902.

D-l *Szász* Iozsef, care numai la finea anului trecut a fost ales cu mare majoritate de voturĭ de vice-şpan al comitatului Albei-inferióre, deja şĭ-a început visitele sale prin diferitele părţĭ ale comitatului.

In 23 l. c. a fost în Blaşiŭ, unde a sosit cu trenul accelerat la órele 9 diminéţa şi a stat pănă în altă di diminéţa.

Tótă diua a făcut visite pe la canonicĭ, pe la membri congregaţionalĭ şi pe la alţĭ fruntaşĭ.

La 1 óră în onórea vice-şpanului s'a dat un prând la Ex. Sa D-l Metropolit; vre-o 40 persóne au fost învitaţĭ, afară de canonicĭ şi asesorĭ consistorialĭ, toţĭ membri congregaţiunei aflătorĭ în Blaşiŭ şi mai mulţĭ fruntaşĭ de aicĭ. Séra la otelul „Univers" s'a dat tot în onórea lui un banchet, la care au luat parte cam 60 persóne. Membrii congregaţionalĭ românĭ încă au luat parte în numĕr complet.

Dintre toastele multe ridicate cu acest prilegiŭ, este de remarcat acela al vice-şpanului şi al R-simului d-n Dr. Augustin *Bunea*, canonic metropolitan şi preşedintele clubului român din acest comitat.

D-l vice-şpan ni-a spus în vorbirea sa, că are de cuget a conduce afacerile comitatului acestuia astfel, încât acela sĕ înflorescă în tóte privinţele şi toţĭ locuitorii lui sĕ fie îndestuliţĭ, fără deosebire de limbă şi confesiune. In special se va îngriji, ca administraţia comunală sĕ fie condusă astfel, încât sĕ se înbunătĕţéscă starea poporului; va sta în contact cu poporul şi-i va lecui tóte relele, ce i-s'ar face pe nedreptul.

D-l Dr. A. *Bunea* în vorbirea sa lungă şi avêntată spune, că majoritatea acestui comitat o forméză Românii, carĭ totdéuna au purtat cu paciinţă greutăţile comune, şi au adus jertfe marĭ şi nespuse atuncĭ, când binele comun aşa a pretins. In legătură cu acestea escelentul nostru orator îşĭ espune dorinţele sale — totodată dorinţele nóstre ale tuturor Românilor din acest comitat, — care le légă de administrarea d-lui vice-şpan, care şi pănă acum s'a dovedit totdéuna om just, prudent şi energios. In fine îi doresce mulţĭ anĭ, ca sĕ pótă conduce acest comitat, după cum pretind interesele tuturor locuitorilor.

*

Adunarea gen. a Reuniunei femeilor din Blaşiŭ. Tot în 23 a l. c. s'a ţinut adunarea generală a Reuniunei femeilor române din Blaşiŭ sub presidiul d-nei Elena *Nestor*, vice-presidentă. Din raportul secretariul, presentat de d-l Dr. Ambrosie *Cheţian*, prof. gimn. şi secretarul Reuniunei (deja în al 6-lea an), se vede, că Reuniunea în scurtul timp al esistenţei sale de 10 anĭ, a dat pentru Internatul de fetiţe, pentru şcóla de fetiţe şi pentru diferite ajutóre la fetiţele dela şcóla din loc cu totul *5580 corone*. Reuniunea adĭ dispune de un capital de *cor. 9400* şi are *133 membri*.

Riporter.

Din Brad.

— 18 Februarie 1902.

Cu adevĕrată şi nespusă bucurie sufletéscă scriu acest raport despre producţiunea teatrală împreunată cu joc, dată la 16 Febr. a. c. de harniciĭ şi zeloşiĭ noştri meseriaşĭ românĭ din Brad, doritorĭ şi ei de prosperare, şi despre venitul destinat pentru înfiinţarea *„fondului de ajutorare a învĕţăceilor şi sodalilor meseriaşĭ românĭ din Brad.*

Inceputul a fost mai greu. Dér începutul bun. are bun sfêrşit.

Braviĭ meseriaşĭ românĭ din Brad, convinşĭ despre progresele, ce se fac pe tóte terenele, vĕdênd cu ochiĭ şi cetind şi din diarele nóstre naţionale, că meseriaşiĭ românĭ din alte centre se mişcă şi în unire, umĕr la umĕr cu stăruinţă lucră pentru a-şĭ crea o sórte mai bună, de a-şĭ asigura posiţie démnă în societate şi în noianul atâtor adversităţĭ, de a lupta cu succes atât în special pentru esistenţa proprie, cât şi în general pentru mândria şi binele nostru naţional, dic, braviĭ noştri meseriaşĭ din Brad s'au decis şi ei de a urma esemplul meseriaşilor din alte centre.

Astfel în diua de anul nou al nostru (1902) meseriaşiĭ noştri românĭ din Brad, convocaţĭ, fără rugare multă, s'au întrunit cu toţiĭ la o adunare. Acésta fiind deschisă şi arătat scopul ei, s'au încins discusiunĭ vrednice asupra modului cum, pe ce cale, s'ar puté mai cu efect învinge greutăţile multe şi marĭ, ce dilnic le întêmpină aprópe din tóte punctele de vedere, atât în cele ale perfecţionăriĭ fie-cărei meseriĭ, cât şi în cele materiale şi sociale culturale.

Ca sĕ se facă începutul, fiă cât de modest, au decis a-se presenta publicului cu o producţiune declamatorică-teatrală, al cărei venit curat sĕ formeze basa unui *fond de ajutorare a învĕţăceilor şi sodalilor românĭ din Brad.* Numai decât s'a constituit şi un comitet, în frunte cu subscrisul, şi apoi s'au designat cei mai tinerĭ dintre măeştriĭ, carĭ sĕ se pregătéscă cu predarea unor piese.

Următoriĭ tinerĭ măeştri; Alesandru Sabo, croitor, Filip Tirica, măsar, Sabin Iuba, pantofar, Anton Filip teslar şi Ioan Persia, sodal ferar, deşi neiniţiaţĭ pe calea acésta, totuşĭ cu voie bună au primit sĕ se producă înaintea publicului.

Dialogul de V. Alexandri „Moţul şi Sĕcuiul" l'au predat d-niĭ Filip Tirica şi Anton Filip. Acest dialog predat fórte natural a stors admirarea publicului, care a isbucnit în aplause frenetice.

Tot cu asemenea resultat s'a representat şi „Musa dela Burdujenĭ", o piesă pentru începĕtorĭ nu prea uşóră. Rolul „cucónei Caliopi Busuioc" l'a interpretat fetiţa Sofia Indrieş, care a secerat multe aplause şi lauda publicului. Tot cu aceeaşĭ desteritate s'au achitat de rolurile lor d-niĭ F. Tirica, ca nepotul lui Trohin, A. Filip, A. Sabo, ca Flaimuc, Turlupini etc. şi Sabin Jula ca slugă la Caliopi. Hora pe bină a fost jucată cu mult gust de tineriĭ diletanţĭ şi de câte-va fetiţe frumuşele, între carĭ au fost şi fetiţele d-lui Ilie Zerna, Ronta şi Faur. Aplausele nu mai sfîrşiau chiemând din nou pe diletanţĭ sĕ se arete pe bină.

Cu „Mama Angheluşa", predată atât de natural şi isteţ de sodalul ferar Ioan Perşia, s'a terminat producţiunea spre deplină mulţămire a numĕrosului public.

După acésta în cea mai bună ordine s'a început jocul cu „Someşana". Petrecerea fórte animată a durat pănă aprópe în revĕrsatul zorilor, când publicul numĕros adunat, s'a depărtat pe deplin mulţămit şi cu convingerea, că Românul, décă vré, póte.

Din celea sus pomenite orĭ-cine sĕ póte convinge, că resultatul moral a fost pe deplin satisfăcĕtor. Din cele următóre vom vedé, că nicĭ resultatul material n'a rĕmas înapoia celui moral. Anume: Intratele au fost 222 c. 20 fil. Eşitele 95 c. 54 fil. Venitul curat 126 c. 66 fil. depuşĭ la banca „Crişana" din Brad cu menirea amintită spre fructificare.

Cu ocasiunea acésta au contribuit cu obolul lor următorii dd.: Francisc Ulcin (Baia de Criş) şi Francisc Mollnár câte 2 cor.; Alesandru Draia, înv. pen. 3 cor.; au suprasolvit: Ioan German 80 fil.; Petru Rimbaş, compt. 1 c. 60 b.; Aron Feier, George Bolca, George Jula câte 20 fil., Vasile Boneu 50 fil.; Grigore Borza, vegh. de băi 1 cor. 60 b.; Pavel Pop. m. funar, Dr. P. Oprişa prof. Ioan Cutian comerc., I. Bârnă înv. câte 40 fil.; Romul Coţioiu, comer. a contribuit 4 cor., George Ometa, comer. şi Ursa câte 1 corónă; P. Cioflica, croitor şi A. Ciugudian, of. de bancă câte 1 cor. 20 fil., Bontoş Simu, Dr. I. Radu, prof., Banciu T., Lendvay. I., Zerna, timar, Costea Nicolae, timar, C. Grădina, v.-not., I. Socaciu, sodal comerc. au suprasolvit câte 20 fil., Drd. T. Tisu 40 fil. şi Toma Otiel m.-zidar au contribuit 2 coróne.

In decursul pausei s'au ţinut şi toaste pentru prosperarea meseriaşilor noştri, dintre carĭ e de amintit acela al d-lui Ioan German, învĕţător din Brad. Cu cuvinte pline de căldură şi afecţiune a salutat pe meseriaşĭ, îndemnându-i la muncă neîntreruptă şi uniţĭ în cugete şi simţirĭ sĕ pună umĕr la umĕr şi luptând voinicesce vor învinge uşor greutăţile, ce le întimpină. După acest toast vĕdênd însufleţirea publicului, după esemplul d-lui V. Tordăşian, m'am folosit de ocasiunea binevenită şi am rugat pe onoraţiĭ óspeţĭ sĕ se pregătéscă fie-care cu câte 2 fil., sĕ mi-i pună în pălărie, cu care am cutreerat tóte odăile şi sala de joc şi am adunat suma de 6 coróne. In fine am spus resultatul colectei şi scopul: „Infiinţarea unui fond de zestre pentru fetele harnice, carĭ vor fi religióse, morale şi económe bune, vor sci tórce, ţese etc. şi sĕ vor mărita după măeştri tot aşa de bunĭ". Mare însufleţire a fost.

Atât óspeţiĭ, cât şi cei-ce au binevoit a suprasolvi şi contribui cu obolul d-lor la măreţul scop, binevoiéscă, în numele meseriaşilor românĭ din Brad, a primi cea mai căldurósă mulţămită şi-i rog, ca şi cu altă ocasiune sĕ nu pregete a-se presenta şi a contribui moralicesce şi după putinţă şi materialicesce la încuragiarea meseriaşilor şi la realisarea scopului.

Vasile Boneu.

Adunarea generală a „Corului vocal" din Cuvescĭ.

Lângă Lipova, 5/18 Februarie 1902.

Conform §-lui 16 din Statute, Duminecă în 27 Ianuarie (9 Februarie) a. c. s'a ţinut adunarea generală ordinară a Corului vocal rom. gr. or. din Cuvescĭ, çum urméză:

După finirea S-tei Liturgii toţĭ membrii şi binevoitorii corului — la învitarea d-lui preot — se adună în şcólă, aci membrii activĭ coriştĭ îi întimpină cu cântarea naţională „Salutarea", după carea părintele capelan Ioan Suciu, din încredinţarea veteranului paroch Iosif Iorgoviciŭ, ocupând locul presidial, prin o vorbire acomodată declară adunarea generală de deschisă fiind întîmpinat cu cuvintele „sĕ trăéscă", la ce corul întonéză: „mulţĭ anĭ"!

Conform programului urméză în ordine: a) Primirea de membrii noi în numĕr de 3 — ascultătorĭ — şi stabilirea listei membrilor cu 28 membrii activĭ, 3 ascultătorĭ, 16 fundatorĭ, 6 ajutătorĭ, 9 binefăcĕtorĭ şi 5 onorarĭ, de tot 67 membrii.

Se mai cetesc din partea oficialilor următórele rapórte. b) Raport despre activitatea corului; c) Inventarul corului cu o avere de 1156 cor. 65 banĭ, în care sumă se cuprinde localul corului şi hectograful făcute în anul 1901; d) Socotéla generală a fondului societăţii cu o avere în banĭ de 264 cor. 67 banĭ; c) Preliminarul societăţii cu suma preliminată de 480 cor. 10 banĭ. f) Protocolul de evidinţă şi g) Repartiţia membrilor; — carĭ tóte primesc aprobarea adunării generale, ér oficialilor li-se dă absolutoriul.

Urmând la ordinea dilei restaurarea comitetului, adunarea generală avênd de-

plină încredere și fiind mulțumită cu activitatea fostului comitet — unanim îl realege.

La punctul „diverse propunerĭ“ s'au luat la cunoscință cu aprobare următórele propunerĭ ale comitetului, și adecă:

1) Se dă mulțămită, atât protocolară, cât și publică Onoratei Administrațiunĭ a fóiei „Gazeta Transilvaniei“ din Brașov pentru trimiterea în mod gratuit a fóiei sus numite, la adresa „Corului nostru vocal“ pe anul 1901.

2) Se face obligătóre pentru fie-care corist întrunirea la școlă în tóte Duminecile și sărbătorile postului mare și a Crăciunului dela 2—4 óre d. m., precum și participarea la biserică în tóte sărbătorile de peste an și în Duminecile de érnă, când și poporul cercetéză sfr. biserică mai regulat, spre a cânta răspunsurile la s-ta Liturgie.

3) In raportul anului viitor se vor ceti, în mod de blam, numele acelor coriștĭ, carĭ vor absenta mai mult din nepăsare dela prelegerĭ și dela biserică când cântă corul.

4) In fine, la propunerea dirigentului, adunarea primesce, că: în lipsa de cărțĭ la popor, esemplarele foilor societății în număr complet câte pe un an. — de până aci și de aci înainte — să se împartă la membrii activĭ cu condițiunea, ca dênșii să le lege, să le păstreze și să se foloséscă de ele.

Cu acestea finindu-se obiectele de pertractat, ședința se ridică, ér cu autenticarea protocolului se împuternicesc doi bărbațĭ de încredere.

G. T.

Literatură.

„*Cartea de aur*“ de Teodor V. Păcățian. Volumul I. Sibiiu „Tipografia“ societate pe acțiunĭ 1902. Prețul 10 coróne România 12 lei.

Sub titlul de mai sus, o carte voluminósă de aprópe 800 paginĭ a eșit dilele acestea de sub tipar. Este primul volum dintr'o operă importantă de 8 tomurĭ, carĭ vor cuprinde tóte actele memorabile ale mișcării nóstre politice, începênd cu epoca tristă a aservirii bisericei românescĭ de către Calvinĭ, apoi unirea cu biserica Romei și așa mai departe până în dilele nóstre. Acest prim volum cuprinde trei părțĭ: I. *Inainte de redeșteptare*, II. *Anii redeșteptării* (1848—49) și III. *Sub absolutism* (1850—1859). Zelosul cercetător al actelor trecutului nostru politic național, d-l *T. V. Păcățian*, într'o prefață sugestivă ne arată motivele, carĭ l'au îndemnat la scóterea acestei serii de volume, din carĭ pe cel dintâiŭ îl avem înaintea nóstră. „Cel ce se gândesce la viitorul némului nostru — dice d-l Păcățian — trebue să se gândéscă întâiŭ la *trecutul* nostru. Deosebĭ în *politică* cunóscerea trecutului e o necesitate imperiósă. Pentru că timpul trece, ómenii se schimbă, dér întêmplările se pot repeți.... Cred că nu greșesc când afirm, că prea puținĭ dintre noi, ales *din generațiunea mai tînără*, cunosc trecutul nostru așa cum ar trebui să-l cunóscă.... Dela mine e numai dorința de a fi făcut prin adunarea într'un mănunchiŭ a măreților și impunătórelor lor (ale înaintașilor) fapte — ca actualilor și mai ales viitorilor conducătorĭ ai poporului român din patria acésta, **tinerimei române**, să i-se dee prin acest îndreptar politic o comóră bogată în mână, un isvor nesecat de însuflețire națională, de muncă și abnegațiune.... Pentru-că numai însuflețindu-ne de frumósele lupte naționale din trecut... ni-se póte deștepta și imprima în inimă *datorința* de a merge și noi pe aceeașĭ cale, păstrând și apărând cu sfințenie aceea ce ne-a rămas dela ei și ce datorĭ suntem să lăsăm și noi urmașilor noștri, în întregime și neatacată: **onórea națională**“.

Intr'o epocă de decadență generală, în care trăim, cartea d-lui Păcățianu a apărut tocmai la timp, spre învățătură unei părțĭ din tinerimea nóstră, care strigă, că nu mai vré să caute îndărăt la ceea ce au făcut bătrânii. Din acéstă carte pot învăța respectivii, cum au luptat înaintașii noștri și, deși luptele lor n'au fost întotdéuna încoronate de *succes* și de *câștig*, armele lor au fost tot-déuna curate și mănuite pururea numai pentru *onórea națională*.

Tot ceea ce dorim este, ca volumul I din „*Cartea de aur*“ să fie încuragiat și materialicesce de publicul nostru, ca prin acesta să-i să dea harnicului autor un imbold și mai mare pentru continuarea operei sale.

Au apărut: „***Viitorul***, studiu politic“ de Dr. Traian *Vuia*, retipărire din „Drapelul“ Lugoș, 1902, editura diarului „Drapelul“.

— „***Ingrășarea câmpurilor***“, sfaturĭ pentru săteanul plugar, date de Dr. N. O. Popovicĭ-Lupa, agronom, profesor la școla centrală de agricultură dela Herăstrău. Bucurescĭ, tipografia Guttenberg, 1901. Broșura acésta formézá cărticica a XXII-a din Bibliioteca populară a administrațiunei domeniului Corónei.

Apel.*)

Subscrisul în numele comitetului parochial și al întregei comune bisericescĭ gr. cat. din Ioaniș, cu adêncă umilință mă rog de toțĭ aceia, carĭ iubesc frumseța casei lui Dumnedeu, ca să binevoiéscă a-ne ajuta cu obolul lor la împodobirea dinăuntru a bisericei nóstre nou edificate (iconostas etc.) și pentru cumpărarea a două clopote.

P. T. binefăcătorĭ! Suntem o comună fórte mică, abia 30 de fumurĭ între o mare de compatrioțĭ maghiarĭ reformațĭ. Cu tóte acestea bunul Dumnedeu ne-a ajutat și după sforțărĭ de mulțĭ anĭ, la capătul vremiĭ, fondul religiunei ca patron ne-a edificat o biserică frumósă de petră.

Biserica nóstră e în locul cel mai frumos din tótă comuna, în apropiata vecinătate cu școla cea nouă de stat, care la tómna viitóre se va da destinațiunei sale nu spre puțina măhnire a nóstră, dic, suntem o comună mică și nu avem putință ca dela noi se ne împodobim sfânta și frumósa nóstră biserică. Poporul e puțin și-i sleit de tóte puterile, căcĭ la edificare — pe timpul lucrului de câmp — tot jelerul a trebuit să clăcuéscă 65 și tot cărăușul 35 de dile deplin. Și le-am împlinit și biserica nóstră astădĭ se înalță falnică peste tot satul spre nespusa bucurie a nóstră și spre desfătarea ochilor tuturor, carĭ călătoresc cu trenul spre frumosul ținut al Beiușului, căcĭ este aprópe de calea ferată, éră biserica nóstră stăpânesce peste întreg satul.

Mă rog dér umilit, generoșĭ binefăcătorĭ, ca în vederea puținătățiĭ și neputinței nóstre, să binevoițĭ a ne sprijinĭ întru ajungerea scopului prea mult dorit, la care de decĭ de anĭ am oftat.

Bineprimitele oferte, carĭ se vor publica pe calea diaristicei nóstre, sunt a-se adresa subscrisului

Ioaniș (Jánosfalva), p. B. Ujlak.

Cu distinsă stimă
Ioan Koevary,
preot.

Cura băilor de buruenĭ depurative „Dinșoreanu“ Ploeșcĭ. Cu acéstă cură ușóră de aplicat și de urmat se póte restabili orĭ-ce, suferind de orĭ-ce bólă, în orĭ-ce timp al anului, fără témă de răcélă. La bólele de cancer, tuberculosă, epilepsie, hemoroide, paralisie totală séu parțială. hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sănătății. Cei carĭ se pot acomoda în locuința lor, se pot curarisi singurĭ acasă, după o instrucție specială bólei cerută de suferind. Consultul prin corespondență fără instrucție e gratuit, asemenea e gratuită și instrucția pentru cei ce vor dovedi, că sunt săracĭ fără mijlóce. La casurĭ grave, unde mórtea ar amenința viéța, și medicina nu mai póte da ajutorul dorit, pentru salvarea celui în pericol mă póte chema orĭcine telegrafic. *Dinșoreanu*, physiolog-hidropat.

*) Celelalte gazete românescĭ sunt rugate a lua notiță despre acest apel

Mulțămită publică.

Brad, 15 Febr. 1902.

La fondul „*Masa studenților*“ dela gimnasiul public român gr. or. din Brad au incurs următórele contribuirĭ:

I. Ca *răscumpărare a felicitărilor de anul nou 1902* suma de *149 coróne* dela următorii domnĭ: 1) Dr. Ioan Mihu, 20 cor., 2) Dr. Silviu Moldovan adv. 50 cor., 3) Dr. I. Pop, medic 10 cor., 4) N. Vlad, farmacist 10 cor., 5) Dr. A. Vlad 10 cor., 6) I. Vulcu, comerciant 10 cor., 7. P. Belei, cassar 3 cor., 8) Dr. St. Erdélyi, medic 2 cor., 9) Dr. I. Papp adv. 2 cor., 10) Dr. G. Măcelar cand. de adv. 2 cor., 11 Dr. A. Străițariu cand. de adv. 2 cor., 12) Dr. R. Dobo medic 2 cor., 13) Sim. Vlad 2 cor., 14) An. Damian 2 cor., 15) Iosif Orbonaș 2 cor., 16) I. Branga înv. 2 cor., 17) Iuliu Florea 2 cor., 18) Daniil David 2 cor., 19) I. Moța preot 2 cor, 20) Val. Orbonaș 2 cor. 21) R. Nicóra 1 cor., 22) G. Cușuța 1 cor. 23) Aurel P. Barcian 4 cor., 24) I. Lăzăroiu comerc. 2 cor. — toțĭ din Orăștie, și 25) I. Popoviciu, preot, Gelmar 2 cor.

II. Ca *cunună eternă*: pentru *Nicolae Cristea* asesor la Consistoriul archidiecesan român gr. or. din Sibiiu suma de *28 coróne*, la care au contribuit următorii d-ni: 1) Vasile Damian, protopresbiter 2 cor., 2) Georgiu Părău director gimnas. 2 cor., 3) Constantin Costin, profesor 1 cor. 4) Stefan Albu, profesor 1 cor. 5) Vasile Boneu, profesor 2 cor., 6) Dr. Pavel Oprișa profesor 2 cor., 7) Dr. I. Radu prof. 1 cor., 8) I. German înv. 1 cor., 9) S. German 1 cor., 10 P. Rimbaș, comptabil 2 cor., 11) Ioan Rusu, medic 2 cor. 12) Feier Aron, proprietar 1 cor., toțĭ din Brad, 13) An Bogdan, preot Terețel 1 cor.. 14) S. Stănilă, preot Ribița 1 cor., 15) N. Florea, preot Rișca 1 cor., 16) Ioan Roman, preot Luncoiul-de-sus 20 banĭ, 17) I. Câmpean, preot Rovina 1 cor., 18) P. Vraciu, preot Stănija 1 cor.. 19) I. Costea, preot Vaca 40 fil.. 20) I. Fugăta, preot Luncoiul-de-sus 20 banĭ, 21) N. Mateiu, preot Ribicióra, 20 banĭ, 22) P. Lazar, înv. Teretel 40 banĭ. 23) Ar. Stănilă, înv. Bulzeștĭ 40 banĭ. 24) I. Tisu plugariu, Cebea 20 banĭ, 25) Dionisiu Sida, notariu Băiția 1 cor., 27) Vereș Gyula, notariu, Ribiția și 27) R. Coțoiu, comerciant Baia-de-criș 1 cor.

III. Ca *cunună eternă* pentru *Georgiu Bogdan*, preot în Brad, membru al consiliului societății de credit și economii „Crișana“ din Brad, dela „Crișana“ *20 cor.*

IV. Ca *cunună eternă* pentru *Ioan Cutean*, comerciant în Brad, membru al consiliului societăței de credit și economii „Crișana“ din Brad. dela „Crișana“ *20 cor.*

V. Dela d-l Iuliu Vuia înv. în B.-Comloș și S. Vuia câte 1 cor., ér dela elevii clasei superióre de băețĭ din B. Comloș 3 cor. 40 banĭ, la olaltă *5 cor. 40 banĭ*.

Marinimoșii donatorĭ priméscă espresiunea profundei mulțămite!

Comisiunea administrativă.

*

Dêrstele-Brașovului, 8 Febr. 1902.

Mult Onorate D-le Redactor! Vă rugăm să binevoi-țĭ a da loc în prețuitul d-vóstră diar următórelor:

Cu ocasiunea producțiunei declamatorice-musicale împreunată cu dans, aranjată de unii membrii din societatea „Progresul“ de aicĭ, Dumineca în 13 Ianuarie a. c., s'au încasat cu totul 295 cor. 62 b.; din acéstă sumă subtragêndu-se spesele de 110 cor 82 b., apoi abonamentul pe câte un an la următórele jurnale: 1. „Gazeta Transilvaniei“ Nr. de Dumineca 4 cor. 2. „Bunul Econom“ din Orăștie 4 cor. 3. „Albina“ din Bucurescĭ 8 cor., și pentru procurarea unor băncĭ în localul de întrunire al societății 8 cor. — suma 24 cor., a rămas un venit curat de 160 cor. 80 banĭ. care sumă predându-se Epitropiei parochiale, s'a și depus la „Albina“ cu libel separat, spre a servi de basă la „fondul pentru adaptarea școlei din loc.“

Tot de-odată ne permitem a arăta și numele acelor stimațĭ domnĭ, carĭ au binevoit a-ne oferi obolul dênșilor ca suprasolvirĭ, și anume:

Stefan Mărculescu comersant în Buzău (România) 20 Lei. I. O. Leitinger, fabricant 5 cor. H. Zeidner, fabricant 6 cor. Andrei Bârseanu, profesor 4 cor., Dionisie Făgărășanu, profesor 3 cor., I C. Panțu, profesor 2 cor., păr. Toma Frateș paroch gr. or. 2 cor., păr. Romul Verzea, capelan gr. or. 2 cor., păr. Ioan I. Maximilian, capelan gr. or. 2 cor., Ioan Mandai, propritar 1 cor., Stefan Median, zaraf 2 cor., H. Drandt, funcționar 2 cor.

Ne împlinim o plăcută datorință, când pe calea acésta esprimăm sincere și căldurose mulțămirĭ Onor. public în genere, care în număr atât de frumos a participat la producțiunea amintită mai sus și în special mulțumim Onor. domnĭ contribuențĭ pentru suprasolvirile marinimose.

Ioan Broșu, preot și președinte al societății — *Ioan Aldulea*, cassier.

*

Bistra, 18 Febr. 1902.

Cu ocasiunea producțiunei teatrale, împreunată cu cântărĭ, declamărĭ și joc, ținută în Bistra la 2 Februarie n. a. c. a incurs peste tot suma de 136 cor. 60 banĭ, din care substrăgêndu-se erogațiunile de 55 cor. 80 banĭ, a rămas venit curat 80 cor. 80 banĭ, care s'a și transpus cassei „Reuniunei române de cântărĭ și musică din Bistra“.

Oferte și suprasolvirĭ au incurs dela următorii domnĭ: Dr. Zosim Chirtop, adv. Câmpenĭ 10 cor., Lowi Zs. 6 cor., Alesandru Darabant, jude reg. pensionat Bistra 4 cor., Const. Cothișel, preot gr. or. Certege 4 cor., Eufimia Dr. Caian, Isidor Butnariu, preot gr. cat. Roșia, Ioan Vlassa, protopretore. Dr. Alesandru Șuluț medic, Câmpenĭ, D-na Jantea, preotésă Sohodol, Vasile Crișan ospătar Lupșa, Petru Balea, ospătar Cărpeniș., câte 2 coróne, Ales. Ivașcu negustor, Mezei Daniel din Câmpenĭ, Ales. Almașan, Ales. Henzel, Ales. Jurca proprietarĭ de mine din Roșia. Csiki Lajos negustor, Zseonka locotenent la gendarmerie din Câmpenĭ, Girlich, locotenent Abrud Avram Cioran, preot gr. or., George Giurgiu înv. din Lupșa, Nicolau Ungurean preot gr. cat. Câmpenĭ și Bihari v.-not. Lupșa câte 1 corónă.

Priméscă și pe acésta cale căldurósa nóstră mulțămită toțĭ binevoitorii, carĭ cu suprasolvirile, ofertele și presența d-lor au contribuit atât de mult la succesul și moral și material al producțiunei tineretului nostru.

Romul Marcu, cassar. — *Alesandru Papiu*, președinte.

Petru Simu, controlor.

ULTIME SCIRI.

Bruxella, 28 Febr. La *Klerksdorp* Burii au repurtat o mare victorie asupra Englesilor. Burii au nimicit o întrégă colónă englesă făcênd *800 prisonierĭ și luând două tunurĭ, multe munițiĭ și provisii.* — O a doua luptă între Burĭ și Englesĭ a fost la Betlem, unde Burii—după-ce s'au încercat să rupă linia blocuselor englese împingênd din Mandria șése-sute de boi către firele de sîrmă — s'au retras lăsând 15 morțĭ. Englesii au avut 20 morțĭ și 50 rănițĭ.

Ce plătesce banul și cum îl cruțăm noi?

Vremea de adĭ îi vremea banului. Fără dênsul nu poțĭ începe mai nimic. Unde te întorcĭ îțĭ trebue banĭ, unde te întorcĭ îțĭ cer banĭ. Vrei să trăiescĭ mai bine îțĭ trebue parale, vréi să-țĭ porțĭ gospodăria cum se cade, îțĭ trebue parale, vrei să ai trecere în lume érășĭ parale, vrei să-țĭ îngrijescĭ copiiĭ, parale și érășĭ parale. Și pe di ce merge banul îi mai scump și-i mai greu de făcut. Déră mare ți-i mirarea, când vedĭ, că tocmai ómenii noștri dela sat îi cheltuiesc și-i împrăscie mai fără cale, măcar că tocmai lor li-i mai scump și li-i mai greu de câștigat.

Lor le curg sudorile șiróie până se văd la ceva parale, déră după-ce le au, le aruncă ca și când le-ar fi luat din vênt. Fac nunțĭ de câte trei dile cu lăutarĭ de cei scumpĭ și cu băuturĭ de te poțĭ scălda în ele, hrămuesc tot câte trei dile de-arêndul, când li-se întêmplă vr'un om nou, cumetrie bade, de gândescĭ că cine scie ce avere li-o adus cel nou născut îngropăciunĭ ca la boerĭ și-apoi nisce praznice, că cel ce-o dat praznicul nu se ridică nicĭ jumătate de an din datoriĭ, sărbătorile și Duminecile băuturĭ de mama focului pe la cele crâșme, în dilele de lucru pe la cancelăriĭ cu trébă și fără trébă,.... c'o vorbă gospodarul nostru se lapădă de banĭ ca de necuratul, déră pe urmă postesce de póte lua pricistanie în tótă diua.

Ên sě ne uităm de ciudă la domnĭ, sě vedem cum umblă ei cu baniĭ.

Începem cu boieriĭ. Cât plătesce la dênşiĭ banul scie prea bine săteanul nostru. Sě-şĭ aducă numai aminte de chibzuiala cu care îşĭ năimesc ei argaţiĭ şi lucrătoriĭ cu ḑiua. Êrna când mergĭ la dênşiĭ sě-ţĭ ajute cu lemne, orĭ cu de-a rêndul mâncăriĭ, te ajută degéba? Nu trebue sě-i facĭ vara ḑile de lucru? Fac ei nunţĭ şi hramurĭ ca noi, măcar-că au de unde?

Dér ce fac domniĭ din têrg? Când vin sě-ţĭ cumpere ceva nu se pun de pricină şi pentru 5 cr., şi nu se negoţă de ţi-i lehamete până ce-ţĭ cumpěră? Věḑutuia-ţĭ pe dênşiĭ sě-şĭ plătéscă pe la întâielea, când făsuiesc sute, aldămaşurĭ cum fac ai noştri, când vênd orĭ cumpěră o biată vituţă?

Sě ne uităm la jidanĭ. Cintesc ei atâta ca omul nostru, măcar-că au buţĭ întregĭ de beuturĭ? Ferit'a Dumneḑeu! Ei se dau în vênt şi 'n pămênt pentru banĭ şi, după ce i-o prins în mână apoi sănětate, atâta-i mai dă drumul... déră ce mai atâta vorbă, orĭ-ce om cu chibzuială şi cu judecată vede cât ii de scump banul şi-l cruţă.

Sě începem şi noi gospodariĭ sě învěţăm a trăi în lume, căcĭ ni-i mucul la deget, noi călicim şi strěiniĭ ne intră în gospodăriĭ. Sě lăsăm bencheturile şi haburile, sě lăsăm din cele nunţĭ şi hramurĭ, din cele cumetriĭ şi îngropăciunĭ din cale-afară de scumpe, din cinste cu păharul şi judecăţĭ de clacă.

Cine sě ne scótă din gura Jidanilor şi a datoriilor, décă nu ne-om scóte noi singurĭ. Şi cum ne-o scóte, décă facem istravă din ban. Ôre décă ne-om face mai strîngătorĭ, strigavom noi, că nu ne putem plăti de birurĭ şi, cá nu ne putem mântuì de nevoi?

Ôre până când sě fim noi ţěraniĭ dârlóga de hlóba jivinei strěine şi a celor dintre ai noştri, la carĭ le place a trăi din sudórea nóstră? Ôra de ce sě n'avem şi noi folos din munca nóstră şi de ce sě nu punem la grămadă ceea ce-i al nostru?

Ên sě cruţăm banul şi sě nu-l dăm din mână numai atuncĭ, când nu mai avem încătrău, şi vom vedé unde-om ajunge în 10 anĭ. Atuncĭ vom puté sě ne batem cu pumnul în piept şi sě strigăm „nu mě tem, numai de Dumneḑeu şi de lege, halal că-s ţěran odată!“ „D. P.“

Intrebuinţarea gunoiului.*)

Gunoiul se lasă sě dospéscă în grajd în ţarc séu în grămadă, mai mult séu mai puţin, după trebuinţă, aşa că avem trei felurĭ de gunoiŭ: *păios*, când nu e dospit mult, de se cunosc încă firele de pae séu cocenĭ; *pe jumětate putred* séu *pe jumětate ros*, când firele de pae sě cunosc mai puţin şi s'au înegrit, ér tot gunoiul este unsuros şi lucios; în sfêrşit gunoiul este *putred* séu *ros*, când din pae nu se mai cunósce nimic, gunoiul este negru, nelucios şi mai uscat, cum este pămêntul de florĭ şi cel de pădure.

Aşa se face tot gunoiul, pe care l lăsaţĭ în neîngrijire sě putreḑéscă prin curte séu grădinĭ. Gunoiul ros a perdut mult din puterea lui, dér adesea ne trebue şi astfel de gunoiu, după cum îţĭ voiŭ spune îndată

După firea pămêntului şi a holdei se schimbă şi felul gunoiului: Décă pămêntul este ciolănos şi ud, trebue sě-l îngrăşăm cu gunoiŭ păios, care putreḑind mai încălḑesce şi usucă pămêntul; décă din potrivă pămêntul este nisipos (chişaiŭ), cărăm pe el gunoiŭ ros; căcĭ chişaiul e de felul lui arsos, gunoiul próspět l'ar încălḑì şi mai mult; ér pentru pămênturile de mijloc este mai bun gunoiul pe jumětate putred.

Gunoiul se póte cărà la câmp, orĭ şi când vitele şi ómeniĭ n'au de lucru şi pămêntul nu e prea desfundat de ploi. Décă cumva vremea ne iértă de a cărà şi vara, când holdele sunt încă pe câmp, atuncĭ îl aşeḑăm grămadă la un cap al locului, unde-l acoperim cu pămênt, spre a-l păstra până la vremea împrăsciatului. Dér mai nimerit este a cărà gunoiul tómna, după isprăvitul sămĕnăturilor, séu iérna pe zăpadă. Cel mai bun lucru este de a-l împrăscia îndată, din car séu din sanie; atuncĭ mustul gunoiului întră în pămênt, ér el însuşĭ se usucă şi nu perde mult din puterea lui. Décă gunoiul se face grămăjóre pe câmp, acestea sě nu le lăsăm mai mult de 2—3 ḑile neîmprăsciate

— Eu tocmai socoteam, domnule, că aşa este mai bine: Sě fac grămăjóre pe câmp şi sě le las, până voiŭ puté face ogorul. Aşa lucréză nepotu-meu Gheorghe; şi aşa am věḑut şi la altă lume.

— Nu, moşule, nu este mai bine cum ḑicĭ d-ta, şi sě-ţĭ spun de ce: N'ai băgat de sémă, că în holdele îngrăşate sunt unele ochiurĭ séu pete mai verḑi? Acolo au zăcut grămăjórele de bălegar; decĭ locul nu se îngraşe de o potrivă.

Fórte bună trébă este de a îngropa gunoiul îndată după împrăsciere, prin arătură, bunăóră odată cu ogorul de tómnă care într'o plugărie bună trebue făcut mai pentru tóte semĕnăturile.

Décă gunoiul s'a cărat şi împrăsciat iérna, atuncĭ se îngrópă cu arătura de primăvară.

Este folositor, ca un om sě mérgă în urma plugului şi sě tragă cu furca gunoiul în brasdă. Cu chipul acesta se îngrópă mai bine.

— Dér, domnule, ómeniĭ cu locurile în deal, cum sě care gunoiul acolo?

— Le vine mai greu, se înţelege; dér nu e peste fire de greu. Am umblat printr'o ţeră strěină, unde săteniĭ cară în deal gunoiul şi chiar pămênt cu spatele, în coşurĭ. La viile din Drăgăşanĭ, unde délurile sunt mult mai ridicate ca pe aci podgoreniĭ urcă bălegarul în sus cu destulă greutate şi plătesc 3—4 leĭ pe o căruţă de gunoiŭ adusă în deal.

— Nu prea sciŭ, domnule, cât de mult gunoiŭ putem căra la pogon. Mai deunăḑĭ ne spunea domnul învěţător la un cârd de ómenĭ, că săteniĭ obicĭnuesc a pune prea puţin

— Tocmai de asta voiam sě-ţĭ vorbesc, moş Ióne. Domnul învěţător are dreptate. Şi eu am băgat de sémă, că săteniĭ, carĭ se învrednicesc a îngrăşà locurile lor, duc vre-o 16—20 carĕ la pogon, ceea-ce este puţin. In aşa chip nu e lucru de mirare, că nu prea se cunósce locul gunoit de cel negunoit.

Îngrăşarea pămênturilor se póte asemĕna cu nutrirea vitelor: décă acestora le dăm numai hrana trebuitóre pentru a şĭ ţine ḑilele n'au de unde prinde putere de muncă. Tot aşa şi cu gunoirea locurilor: décă este slabă, folosul ei nu i deplin.

După cum e şi locul de sĕrac, îl gunoim mai mult séu mai puţin: décă e prea de tot sleit îi putem da 34 până la 50 carĕ bune la pogon; acésta este o gunoire *fórte puternică*; una *puternică* este de 25—34 carĕ; *potrivită* este, când ducem 17—25 carĕ; în sfêrşit 13—17 carĕ dau o gunoire slabă, dér îndestulătóre pentru locurile nu prea sleite. Veḑĭ bine dér, că cele 16—20 carĕ, cât obicĭnuesc a pune uniĭ sătenĭ la pogon, dau o îngrăşare mai mult slabă.

De alt-cum nu tóte semĕnăturile sufer de o potrivă gunoiul: unele pot fi îngrăşate mai mult, altele mai puţin Unele cer gunoiŭ păios, altele ros. Ĕtă decĭ, ce trebue sě luăm aminte pentru îngrăşarea deosebitelor holde:

1. *Porumbul* este fórte lacom de gunoiŭ; putem pune cu folos 34—50 carĕ bune la pogon, odată cu ogorul de tómnă séu iérna peste zăpadă orĭ chiar primăvara înainte de semĕnat.

Când avem gunoiŭ puţin, este mai bine a-l pune primăvara, numai în brazda în care punem şi sĕminţa de porumb. Dér se înţelege, că este mult mai folositor de a îngrăşà — décă putem — tot locul. Lucrând astfel, sě fim bine încredinţaţĭ că porumbul va da îndoit de mult.

Décă e muncit cu îngrijire, porumbul este fórte roditor, chiar în aniĭ potriviţĭ: sě-i facĭ ogor de tómnă; primăvara sě arĭ şi sě semenĭ la timp; sě nu-l pui prea rar, cum obicĭnuiţĭ dumnévóstră, sě-l prăşescĭ (sapĭ) la vreme şi vei vedé, moş Ióne, că o sě culegĭ 2—2½ chile la pogon, chiar fără gunoire; dér încă sě gunoescĭ! Maimai te-ai ajunge numai cu douĕ trei pogóne de porumb

— Ei, domnule, mare bine ar fi! Dér mě iartă, că-'ţĭ iau vorba din gură: Adevĕrat este, că noi punem porumbul tot în a treia brazdă la doi paşĭ; însě lăsăm în cuib 4 şi 5 fire Dér preotul cel tînĕr, care ḑice, că a învěţat şi de ale plugăriei în şcólă, ne spunea mai deunăḑĭ, că facem rĕu de punem porumbul aşa de rar şi ne povĕţuia sě-l semĕnăm în brazdă numai la douĕ palme. Aşa a făcut S-sa. Nouĕ ne era témă, că o sě se pârléscă porumbul, dér vedem până acum, că 'i merge bine.

— Firesce, moşule. Preotul v'a învěţat bine. O sě vedeţĭ, că va culege mai mult porumb ca dumnévóstră, deşi muncesce mai puţine pogóne. Ér eu îţĭ pot spune, ce am věḑut cu ochiĭ mei: de samenĭ porumbul numai la douĕ palme în rênd şi laşĭ în cuib numai 2—2 fire, ai şi porumb şi cocenĭ mai mulţĭ.

Décă ar fi bine sě pui cuiburile de porumb tot la 2 paşĭ, te-aşĭ sfătuì sě pui gunoiu numai la fie-care cuib, când ai puţin; dér nu te povĕţuesce astfel; mai bine sě îngraşĭ tot locul séu cel puţin brazda, în care pui cuiburile, ér acestea sě fie mai dese

2. *Sfecle de nutreţ.* — Věḑut'ai vre-odată sfeclă de nutreţ, moş Ióne?

— Ba nu, domnule, dér îmĭ dau cu părerea că trebue sě samene cu sfecla de mâncare.

— Séměnă aidoma la foi; însě rădĕcina e felurită: la unele soiurĭ galbenă, la altele roşiă; unele sunt rotunde, alte lungăreţe.

Sfecla de nutreţ e fórte bună pentru hrana vitelor: décă o dai boilor, vacilor şi oilor, tocată şi amestecată cu pae de asemenea tocate şi presărată cu ceva uruélă de porumb, le merge fórte bine

— Ei, domnule, bună trébă o fi şi sfecla pentru vite, dér unde s'o mai punem? Dóră sciĭ, că noi suntem cam strîmtoraţĭ cu locurile.

— Pe câte vite ai dumnéta, îţĭ ajunge jumĕtate de pogon cu sfecle, dér sě-l îngraşĭ bine. Este fórte primitóre de gunoiŭ sfecla pentru vite. De aceea putem îngrăşa cât rabdă pămêntul şi cât ne îngăduesc împrejurările. Se pun tómna séu iérna până la 50 carĕ de gunoiŭ pe jumĕtate putred.

(Va urma.)

*) Din broşura „Îngrăşarea câmpurilor“ de Dr. N. O. Popovicĭ-Lupa.

Episod istoric.

„In anul 7095. Ghenar 8, ridicatu-s'au o sémă de Cazacĭ....“

(*Ureche.*)

Era ţéra lui Petru-Vodă-Schiopul, vîrîtă într'un noian de grijĭ şi nevoi. Apoi, pe lângă secetă, ce par'că se încuibase dela un mal de vreme, mai erau duşmanii, carĭ nu lăsau în pace ţéra.

Insě, cum ḑice cronicarul, „de noroc era Petru-Vodă cu Cazacii“ carĭ, — ca nisce lupĭ învěţaţĭ la pradă, răpitorĭ ca uliul ce din sferele cerescĭ cu agera-i ochire, se năpăstuesce asupra unei biete păsăricĭ, — prădau ţéra.

Era în Ianuarie 1587. Simion, răzaş cu stare, se sculase de diminéţă, sě se ducă la pădure, ca sě mai încarce carul cu buturugĭ, căcĭ gerul par'că mâncase un car încărcat adus de vre-o câte-va ḑile.

Sănětos sè fi fost, moş Simion, că buturugĭ destule.

Figura bětrânului, çostelivă, încadrată de sprâncene albe şi stufóse, cu o barbă ca de chiciură, părea de astă-dată posomorîtă. Par'că nu-i sunt boii acasă, aşa e Romanul când presimte că ceva o se i-se întêmple. Drumul până la pădure era departe de Soroca, cale de o ḑi, căcĭ răzeşia lui Simion era mare şi pădurea la căpětul ei. Dér îşĭ punea nădejdea în Plăvan şi maĭ cu sémă că mergea cu Andrei, omul de casă al Pârcălabului Pârvul. Ce mai omul lui Dumneḑeu era şi Andrei. Pârcălabul Pârvu ţinea la el ca la frate. Ii apucară prândul, şi nu făcuseră nicĭ jumĕtate drum. Omătul crescea, róta întra până aprópe de căpěţină, afundându-se în văgaş, dér nicĭ Plăvan nu se lăsa pe jos. Hăis.. cea... ajunseră pe înserate la casa strejarului Barbu, aprópe de pădure. Poposiră aci, şi peste puţin timp cinară.

Ce sě cinezĭ! Moş Simion habar n'avea de mâncare.

Ce sě am, měi Barbule, ḑise moş Simion, desfăcêndu-şĭ cojocul, par'că mĭ-a făcut cine-va de urît pe ḑiua de aḑĭ.

— Apoi, moş Simióne, cine scie cum te-oi fi sculat aḑĭ; omul e ca vremea.

A doua ḑi, buimăcit, moş Simion se sculà cu nóptea în cap. Cum se desmeteci sculà pe Barbu şi Andrei şi faţa lu surîḑětóre, pe care citeai veselia, luà aerul unui adênc gânditor, şi ca şi când ar fi voit sě spună ceva, începù:

— Sě sciţĭ, měi flăcăi, că am sě dau de necaz.

— Ia că tacă-ţĭ gura moş Simióne, vorbe.

— Apoi, dragĭ băeţĭ, cam rar sě visez eu, şi când visez, sě sciţĭ că e adevěrat. Ia se vedeţĭ.

Sě facea, că era o apă mare.... mare. Şi apa era înconjurată de o livede frumósă că-ţĭ lua ochii lanurile de grâu, ér înděrětul meu, iérba se facea că era de o schiópă, tocmai bună de cosit. Ce mě gândii eu? sě cosesc iérba, că e bună pentru vite. Insě nu sciu cum se făcù, că veni o vijelie, că mai sě mě clintéscă din loc. Apoi d'odată un sóre şi pe apă ce sě veḑĭ! o măreţie! o plută cu nuntaşĭ şi se făcea că miresa era albă.... albă ca neaua şi par'că sěměna cu rěposata Stanca mea.... Sěrmana, D-ḑeu s'o erte. Ochii bětrânului picurară, şi din ochĭ o lacrimă se prăvăli pe cărunta-i barbă topindu-se în perĭ până sě cadă jos. Figura-i părea a unui resemnat. Impresia unui singur moment îi desfăşurase înainte o galerie întrégă de tablourĭ din viéţa casnică. Bětrânul continuà:

— Şi cum vě spuseiu, miresa era frumósă.... frumósă de pica. Veni repede şi mě îmbrăţişà. Nuntaşii rîdeau de se prăpădeau, când věḑură asta ér eu par'că simţiam, că pămêntul se cufundă cu mine. Ce sě vedeţĭ! Miresa îmĭ perì dinaintea ochilor şi cu plutaşĭ şi cu apă, ér dela pădure Plăvan şi cu Joian se întorceau cu carul gol, mugind în pustii. Bětrânul ofìà uşurat, ca şi când i-se luase o povară, şi voind sě se scóle Barbu îi aruncà de-i ḑise în glumă.

— Mai scì, moş Simióne, cá i-s'o fi făcut dor rěposatei sě te vadă.

— E.... ca unde-i partea aia.

Cu toţii se pregătiră şi o luară spre pădure.

Vêntul se înteţise bine, ér zăpada aruncată ca grămedile de colb, punea troiene de te nomoliai în ele. In spre amiaḑĭ, după ce tăiară o bună parte şi puseră buturugĭ în car, vêntul mai încetase, poteca devenise bună, şi ómenii din când în când cu carĕle veniau la lemne. Pe aceste vremurĭ de grea cumpĕnă, când nimenĭ nu era sigur de casa lui, de téma duşmanilor, domnii se perindeau cu nemiluita la domnie, aprópe câte unul pe an, ba încă şi câte o lună fie-care, punênd birurĭ peste birurĭ, ca sě-şĭ pótă plăti şi ei birul, urcarea la domnie, ast-fel că ţéra era lăsată în

plata domnului, duşmanii dispunênd aprópe de ea.

Ca un cârd de vulturĭ, cu pipotele góle, ne vĕdênd alt-ceva, decât jaful şi prada, ca sĕ-şĭ ude sufletul cu sânge românesc, Cazacii în diua de 8 Ianuarie 1587, se năpustiră şi prădară ţinutul Sorocei. Moş Simion îşĭ vĕdù mirésa, care venise cu atâta vijelie, căcĭ în vijelie fù împuns de o suliţă căzăcéscă, ér Barbu şi cu Andrei cât putură, deteră de veste pârcălabului Pârvu care, dice-se, puse pe gónă pe cumplitele fiare hidóse. Şi astfel trece pentru cronicar diua de „Ghenar 8".

(„A. N.") **Al. N. D.**

POVEŢE.

In contra durerei de gât.. O gargară compusă în chipul următor e escelentă în contra durerilor de gât: muştar comun 25 grame, sare de bucătărie 5 grame, oţet ordinar 10 grame, apă caldă séu rece 180 grame; după ce se face acest amestec şi sĕ lasă sĕ se plămădéscă cât-va timp, se strecóră printr'o pânză fină şi sĕ face gargara cât de des

POSTA REDACŢIUNEI.

Iacob: Regretăm, dér n'o putem publica.

D. I. Iclănzel: Cu privire la cartea despre care ne întrebĭ, adreséză-te la autorul în Blaşiŭ. Lucrarea, ce ne-aţĭ trimis, póte că vom publica-o ulterior.

P. F. Bădăcin: Publicăm cu plăcere colecţiunĭ de poesii poporale *originale* şi alese. Trimiteţĭ unele din ele.

Beiuş: Subiectul pe cât e de interesant, pe atât de defectuos ni-se pare că l'ai tractat. Limbagiul lasă mult de dorit. Póte cu altele sĕ fi mai norocos.

I. D. (Solnoc-Dobâca): Vĕ vom satisface, însĕ reducând din estensiunea articolului, care deşi pare a atinge o cestiune de interes general-local, totuşĭ privesce mai mult partea personală a lucrurilor.

I. P.: „Deja-i târdiu", am dat'o la coş.

Calendarul sĕptĕmânei.

FEBRUAR. (1902) are 28 dile. FAUR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	17 Sf. Teod. Tiron	2 Oculi. Simplic.
Lunĭ.	18 Sf. Leon p. Roma	3 Cunigunda
Marţĭ	19 Sf. ap. Archipus.	4 Adrian
Merc.	20 S. p. Leon E. Cat.	5 Eusebius
Joi	21 C. Păr. Timoteiu	6 Frideric
Viner	22 Aflar. rel. Eugeni	7 S. Toma Acui.
Sâm.	23 S. p. Ier. Policarp	8 Ioan, Filim.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Februarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 05
Renta de corône ung. 4%	97 35
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	120 20
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	160.85
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.85
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	191.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	156.—
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860.	154.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.34
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	718.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	762.75
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	117.22$^1/_2$
London vista	239.95
Paris vista	95.45
Rente de corône austr. 4%	99 05
Note italiene	93.30

Cursul pieţei Braşov.

Din 1 Martie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.80	„	18.84
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.04
Galbenĭ	„	11.34	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„	127.—	„	128.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 25 Februarie n. de 28,486 capete, la 26 Febr. n. au întrat 1421 capete şi au eşit 468 capete, rĕmânênd la 27 Februarie n. un numĕr de 29 439 capete.

Se noteză marfa **ungurescă**: veche grea dela 98.—100 fil. tînĕră grea dela 106—107 fil., de mijloc dela 102—104 fil. uşóră dela 100—102 fil. — **Sêrbescă**: grea 100—104 fil., de mijloc 98— 100 fil., uşóră 96—98 fil. kilogramul.

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Nr 9746/901.

PUBLICAŢIUNE

privitóre la înaintarea insinuărilor din partea individilor, care-s obligaţĭ a plăti taxa pentru eliberarea dela miliţie.

Insinuările au sĕ se facă la subsemnatul oficiŭ de dare în decursul lunei lui Martie 1902 de cătră toţĭ acei individĭ, carĭ,

1) pentru tot-déuna s'au aflat de neapţĭ pentru serviciul militar şi ca atarĭ s'au şters din lista de sorţĭ;

2) carĭ, cu ocasiunea ultimei asentărĭ s'au aflat de neapţĭ pentru serviciul militar;

3) carĭ, înainte de trecerea timpului lor de serviciu militar s'au dimis din causa vre-unei atarĭ vătămărĭ corporale, care pe respectivul nu-l face neapt de lucru şi a cărui vatamare corporală n'a obvenit în urma îndeplinirei serviciului sĕu la miliţie;

4) carĭ, în sensul art. de lege XL ex 1868, ca susţinĕtor de familie a fost eliberat dela serviciul de arme şi după art. de lege intrat în viéţă VI ex 1889 din orĭ-ce motiv au fost eliberaţĭ dela serviciul de arme;

5) toţĭ cei îndatoraţĭ la serviciul de arme, carĭ înainte de espirarea timpului legal au emigrat din monarchia Austro-ungară.

Toţĭ aceştia sunt îndatoraţĭ a insinua la subsemnatul oficiu de dare orăşenesc, pe cólele de insinuare designate spre acest scop,

a) starea şi caracterul,

b) locuinţa,

c) cercul de asentare, respective comuna în carea s'au dispensat de obligămêntul serviciului militar;

d) anul, dela carele va avé a-se socoti eliberarea dela obligamentul serviciului militar şi

e) sĕ arete darea directă, perceptată în anul trecut după obligatul la taxă militară respective după capul de familie al acestuia, în comuna căreia aparţine s'au în vre-o altă comună.

In fine acei obligaţĭ la taxă de miliţie, pentru carĭ taxa de miliţie sunt datorĭ a-o plăti în sensul §-lui 11 al art. de lege XXVII ex 1880 aceia, carĭ le dau muncă, au a însinua numele şi locuinţa oferenţiilor lor de muncă.

Cei-ce negligéză aşternerea însinuării descrise mai sus, se vor pedepsi în sensul § lui 20 al art de lege XXVII 1880 cu o amendă de trei séu şése orĭ mai mare, decât taxa militară prescrisă pentru ei.

Décă dela terminul însinuării până la espirarea eliberării de taxa militară, adecă până la 1 Octomvrie a. c. se face vre-o schimbare în relaţiile faţă de acela care dă muncă celui obligat de a plăti taxă militară, în atare cas acest din urmă — în sens. art. de lege IX ex 1883 § 4 p. 3 e dator a face cunoscut acésta schimbare la aceeaşĭ autoritate la carea s'a făcut prima insinuare.

Acei deobligaţĭ la taxă militară, carĭ afară de locul căruí aparţin într'alt loc nu mai sunt obligaţĭ la dare, işi pot face însinuările la subsemnatul oficiu de dare şi verbal, cine însĕ negligéză şi acésta disposiţiune a legii amintite, se va pedepsi aspru.

Braşov, 21 Februarie 1902.

Oficiul de dare orăşănesc.